

Tobii Dynavox Communicator 5

Kom godt i gang

Kom godt i gang **Tobii Dynavox** Communicator 5

Version 1.5

04/2016

Alle rettigheder forbeholdes.

Copyright © Tobii AB (publ)

Ingen del af denne vejledning må gengives, gemmes i en database eller overføres i nogen form eller på nogen måde (ad elektronisk, fotokopiering, optagelsesteknisk eller anden vej), uden forudgående skriftlig tilladelse fra udgiveren.

Den angivne ophavsret inkluderer ethvert format og alle dele af det ophavsretligt beskyttede materiale og informationer, som måtte være tilladt under nuværende gældende lov eller herefter vedtaget, inklusiv, men ikke begrænset til, materialer, der er skabt fra softwareprogrammerne, som vises på skærmen, så som skærmopsætningen, menuer, osv.

Oplysningerne i dette dokument tilhører Tobii Dynavox. Gengivelse af hele eller dele af indholdet er forbudt uden forudgående skriftlig tilladelse fra Tobii Dynavox.

Produkter, der henvises til i dette dokument, kan enten være varemærker og/eller registrerede varemærker tilhørende deres respektive ejere. Forlaget og forfatteren gør ikke krav på disse varemærker.

Selvom alle forhåndsregler er truffet i udarbejdelsen af dette dokument, påtager forlaget og forfatteren sig intet ansvar for fejl og mangler og ej heller for skader, der måtte opstå som følge af anvendelsen af oplysningerne i dette dokument eller brugen af eventuelt medfølgende programmer og kildekode. Forlaget og forfatteren kan under ingen omstændigheder gøres ansvarlige for tab af fortjeneste eller anden erhvervsmæssig skade, der direkte eller indirekte er opstået som følge af, eller som påstås at være opstået som følge af, indholdet i dette dokument.

Ret til ændring af indholdet uden forudgående varsel forbeholdes.

Besøg Tobii Dynavoxs hjemmeside www.TobiiDynavox.com for at se, om der findes en opdateret udgave af dette dokument.

Indholdsfortegnelse

1	Om Communicator 5.....	5
1.1	Tilsluttet brug.....	5
1.2	Hyppige ikoner/funktioner.....	5
1.3	Systemkrav.....	6
2	Installation, start og licenshåndtering.....	7
2.1	Installation af Communicator 5	7
2.2	Opstart af Communicator 5	7
2.3	Håndtering af licenser Communicator 5.....	7
3	Første opstart.....	8
3.1	Opsætningsguide til ny bruger, trin 1	8
3.1.1	Brugerprofilnavn	8
3.1.2	Stemme	8
3.1.3	Styremetode.....	8
3.2	Opsætningsguide til ny bruger, trin 2	11
3.2.1	Vælg mellem fremspirende-, symbol-, og tekstkommunikation	11
3.3	Opsætningsguide til ny bruger, trin 3	12
4	Anvendelse af Communicator 5 for Slutbrugereren	13
4.1	Anvendelse af Communicator 5 for en bruger med fremspirende kommunikation	13
4.2	Anvendelse af Communicator 5 for en bruger med symbolkommunikation.....	13
4.3	Anvendelse af Communicator 5 for en bruger med tekstkommunikation	14
4.3.1	Mine sætninger	15
4.4	Tastaturer i Communicator 5.....	18
4.4.1	Indstillinger for tastatur.....	21
4.4.2	Ordprædiktation i Communicator 5	22
4.5	Startside-funktioner	22
5	Anvendelse af Communicator 5 for assistenter.....	24
5.1	Hurtigmenu.....	24
5.2	Redigér startside.....	25
5.2.1	Adgang til Redigér startside	25
5.2.2	Tilføj sidesæt	26
5.2.3	Skift baggrundsfarve.....	26
5.2.4	Skift gitterstørrelse	27
5.2.5	Administrér sidesæt.....	27
5.3	Alle sidesæt.....	28
5.3.1	Tilføj sidesæt til startside inde fra Alle sidesæt	28
5.3.2	Fjern sidesæt fra startside inde fra Alle sidesæt	29
5.4	Advanced Settings	30
5.4.1	Tastaturindstillinger	32
5.4.2	IR-Fjernbetjening.....	36
5.4.3	Mobiltelefoni/Bluetooth®	40
5.4.4	Mine sætninger	45
5.5	Sikkerhedskopiering, import og eksport af sidesæt	47
5.5.1	Sikkerhedskopiering af sidesæt og data	47
5.5.2	Eksport af sidesæt og data	48
5.5.3	Import af sidesæt og data	48

6	Redigerings-knap.....	50
7	Redigeringsvisning.....	52
7.1	Redigering af en knap i redigeringsvisning	52
7.2	Oprettelse af en ny side og tilføjelse af knapper	53
7.2.1	Oprettelse af et nyt sidesæt.....	53
7.2.2	Oprettelse af nye knapper	53
7.2.3	Tilføjelse af billeder/symboler, tekst eller lyde	54
7.2.4	Værktøjet Billedredigering	55
7.2.5	Knapper – de grundlæggende funktioner	55
7.2.6	Tilføjelse af en ny side til et sidesæt	55
7.2.7	Gem dine sidesæt	55
7.3	Meddelelsesvindue.....	55
7.3.1	Anvendelse af Egenskaber for side	56
7.3.2	Oprettelse af en knap i meddelelsesvinduet	56
7.3.3	Sådan får du det til at virke	57
7.3.4	Sådan sender du en anden meddelelse til meddelelsesvinduet.....	57
7.3.5	Redigering af indholdet af meddelelsesvinduet ...og meget mere.	57
7.4	Navigering og link af sider.....	58
7.4.1	Oprettelse af en linkknap.....	58
7.4.2	Principper for sammenkædning	59
7.4.3	Oprettelse af links til andre sidesæt	60
7.4.4	Handlinger, når en side åbnes eller lukkes	60
7.4.5	Handlinger, når et sidesæt åbnes eller lukkes.....	60
7.5	Knaphandlinger, smarte knapper og knapskabeloner	61
7.5.1	Knaphandlinger.....	61
7.5.2	Smarte knapper	62
7.5.3	Knapskabeloner	63
7.6	Danne hotspots.....	64

1 Om Communicator 5

1.1 Tilsigtet brug

Tobii Dynavox Communicator 5 er en omfattende ASK-software, der giver de, der har brug for en alternativ kommunikationsløsning, en stemme og uafhængighed. Den indeholder en bred vifte af kommunikationssider og skærmtastaturer, samt brugervenlige værktøjer til e-mail, SMS'er, telefonopkald, omverdenskontrol og meget mere.

Softwaren har sprogindhold, der er skabt til at passe til alle ASK-brugeres behov lige fra fremspirende kommunikation til læsekyndige voksne. Brugeren kan kommunikere via tekst eller symboler og danne tale, der er enten syntetisk (computerstemme) eller digital (optaget stemme), til brug ved kommunikation ansigt til ansigt. Indholdet kan tilpasses til den individuelle person via redigeringsværktøjer, der er nemme at avende. Der findes også en omfattende redigeringstilstand, der giver assistenten mulighed for at oprette brugerdefinerede sider.

Communicator 5 kan anvendes ved at hvile øjnene, berøre eller med alle almindeligt anvendte pegeenheder.

Til trods for at den er særligt udviklet til Tobii Dynavox I-Series+, Tobii M8 og Tobii Eye Mobile, da kan Communicator 5 anvendes med enhver Windows-computer, der har Windows 7 eller nyere, så som Microsoft Surface.

1.2 Hyppige ikoner/funktioner

I denne Brugervejledning anvendes der sorte ikoner, uanset hvilken farve ikonerne har inde i softwaren.

Tabel 1.1 Hyppige ikoner/funktioner

Symbol	Etiket	Beskrivelse
+	Tilføj	Tilføj ny enhed
—	Fjern	Fjern enhed
×	Afslut	Gå til Luk sidesæt
➤	Højre	Navigér til højre
➤	Venstre	Navigér til venstre
➤➤	Gå til sidste	Gå til sidste side eller Udvid menu
➤➤	Gå til første	Gå til første side eller Minimér menu
➤	Op	Navigér op
➤	Ned	Navigér ned
➤➤	Gå til top	Gå til toppen af siden
➤➤	Gå til bund	Gå til bunden af siden
⊘	Annuler	Fortryd valgte handling

Symbol	Etiket	Beskrivelse
	Tilbage	Gå til forrige sidesæt
	Indstillinger	Gå til indstillingsside

1.3 Systemkrav

Komponent	Krav
Computer og processor	1,6 gigahertz (GHz) eller hurtigere x86- eller x64-bit-processor
Hukommelse (RAM)	2 gigabyte (GB) RAM
Harddisk	3,0 gigabyte (GB) RAM ledigt
Skærm	800 x 600 eller højere skærmopløsning (1024x768 anbefales)
Styresystem	Communicator 5 fungerer på 32-bit og 64-bit-versioner af Microsoft Windows styresystemer. Hvis du anvender Communicator 5 32-bit på en 64-bit-version af et Windows styresystem, vil programmet køre i et 32-bit-lag af Windows styresystemet. - Windows 7 (32-bit eller 64-bit) - Windows 8 (32-bit eller 64-bit) - Windows 8,1 (32-bit eller 64-bit) - Windows 10 (32-bit eller 64-bit)
Internetbrowser	Vi anbefaler Mozilla Firefox 31 ESR
.NET version	4,5
Eye tracker	PCEye Go, I-Series, I-Series+
Yderligere krav og overvejelser	Det er nødvendigt at oprette forbindelse til internettet for at aktivere licensen

2 Installation, start og licenshåndtering

2.1 Installation af Communicator 5

Communicator 5 leveres på en USB-enhed eller kan hentes fra www.TobiiDynavox.com.

Installeringsguiden åbnes automatisk, når USB-enheden forbindes til en USB-port på din maskine.

Installeringsguiden installerer de følgende applikationer:

- Communicator 5
- Sono Suite
- Acapela stemmer
- Symbol Stix® symbolbibliotek
- PCS symbolbibliotek

Communicator 5 og alle inkluderede applikationer vil være installeret i forvejen på alle I-Series og M-Series enheder.

Følg vejledningen på skærmen for at installere Communicator 5.

2.2 Opstart af Communicator 5

- Når softwaren installeres, oprettes der automatisk et ikon på skrivebordet i Windows.
- Dobbeltklik på ikonet for at starte programmet

Figur 2.1 Communicator 5-ikon

2.3 Håndtering af licenser Communicator 5

Communicator 5 og alle inkluderede applikationer vil være installeret i forvejen på alle I-Series og M-Series enheder.

- Når Communicator 5 starter, vil du blive bedt om at aktivere Communicator 5. Start **Licensstyring**, og vælg derefter **Aktiver**, og følg **anvisningerne på skærmen** for at udføre den enkle aktiveringsproces. Du kan også vælge at bruge programmet midlertidigt i **evalueringstilstand**. Hvert serienummer kan bruges på **op til tre computere**, f.eks. på brugerens kommunikationsenhed, terapeutens bærbare computer og på en hjælpers eller lærers computer.
- Serienummeret findes på kassen til DVD'en eller USB-enheden. Hvis du vil flytte licensen over på en anden computer, skal du først deaktivere den.
- Når installationen er gennemført, anbefaler vi dig at kontrollere, at softwaren er opdateret. Vælg **Hjælp > Søg efter opdateringer**. Dette bør gøres jævnligt.

3 Første opstart

3.1 Opsætningsguide til ny bruger, trin 1

Opsætningsguide til ny bruger vil automatisk fremkomme den første gang Communicator 5 startes.

The screenshot shows the 'Opret en ny bruger' (Create a new user) screen in the Tobii Dynavox Communicator 5 software. At the top, there is a header with the Tobii Dynavox Communicator logo and a progress indicator showing three steps, with the first step (1) being active. Below the header, the title 'Opret en ny bruger' is displayed. A instruction line reads: 'Skift brugernavn og stemme nu, hvis du ønsker det. Klik på Næste for at acceptere og fortsætte.' The form contains three main sections: 'Brugerprofilnavn' with a text input field containing 'Bruger 1'; 'Stemme' with a dropdown menu set to 'Heather (standard)' and a 'Prøv Stemmen' button; and 'Styremetode' with a dropdown menu set to 'Gaze Interaction (standard)' and two buttons, 'Kalibrering' and 'Dvæle (standard)'. At the bottom right, there are two large circular buttons: a red one labeled 'Spring over' and a blue one labeled 'Næste'.

Følg anvisningerne for at oprette brugeren.

3.1.1 Brugerprofilnavn

Angiv et navn til Brugerprofilen. Det anbefales at oprette et velovervejet navn til profilen, især hvis der er mere end én bruger i systemet eller hvis brugeren har mere end én profil, f.eks. en til om morgenen og en til om aftenen.

3.1.2 Stemme

Vælg den foretrukne stemme til brugeren. Der vil være et udvalg af stemmer at vælge imellem på brugerens sprog.

3.1.3 Styremetode

Vælg en af de følgende styremetoder:

- Gaze Interaction (udgangspunkt), se 3.1.3.1 *Gaze Interaction (udgangspunkt)*, side 9.
- Berøring / Mus, se 3.1.3.2 *Berøring / Mus*, side 9.
- Musedvæle, se 3.1.3.3 *Dvælemus*, side 10.
- Kontaktscanning, se 3.1.3.4 *Kontaktscanning*, side 10.

3.1.3.1 Gaze Interaction (udgangspunkt)

tobii dynavox /communicator

Opret en ny bruger

Skift brugernavn og stemme nu, hvis du ønsker det. Klik på Næste for at acceptere og fortsætte.

Brugerprofilnavn
Bruger 1

Stemme
Heather (standard) Prøv Stemmen

Styremetode
Gaze Interaction (standard) Kalibrering Dvæle (standard)

Spring over Næste

Vælg aktiveringsmetode til Gaze Interaction fra de følgende:

- Dvæle (udgangspunkt)
- Kontakt
- Blink

Vælg knappen **Kalibrering** for at begynde kalibreringsprocessen. Kalibrering er nødvendigt for at få den bedst mulige oplevelse med Gaze Interaction.

3.1.3.2 Berøring / Mus

tobii dynavox /communicator

Opret en ny bruger

Skift brugernavn og stemme nu, hvis du ønsker det. Klik på Næste for at acceptere og fortsætte.

Brugerprofilnavn
Bruger 1

Stemme
Heather (standard) Prøv Stemmen

Styremetode
Berøring / Mus ☐ Disable Right-Click

Spring over Næste

Markér afkrydsningsfeltet **Deaktiver højre-klik** for at deaktivere højrekliks-funktionen.

3.1.3.3 Dvælemus

The screenshot shows the 'Opret en ny bruger' (Create new user) screen in the Tobii Dynavox Communicator application. The header bar is dark blue with the Tobii logo and 'dynavox /communicator' text. A progress indicator at the top shows three steps, with the first step (1) highlighted in red. The main content area is light gray and contains the following elements:

- A title 'Opret en ny bruger'.
- A subtitle 'Skift brugernavn og stemme nu, hvis du ønsker det. Klik på Næste for at acceptere og fortsætte.'
- A text input field for 'Brugerprofilnavn' (User profile name) containing the text 'Bruger 1'.
- A 'Stemme' (Voice) section with a dropdown menu showing 'Heather (standard)' and a 'Prøv Stemmen' (Try the voice) button.
- A 'Styremetode' (Control method) section with a dropdown menu showing 'Musedvæle'.
- At the bottom right, there are two large circular buttons: a red one labeled 'Spring over' (Skip) and a blue one labeled 'Næste' (Next).

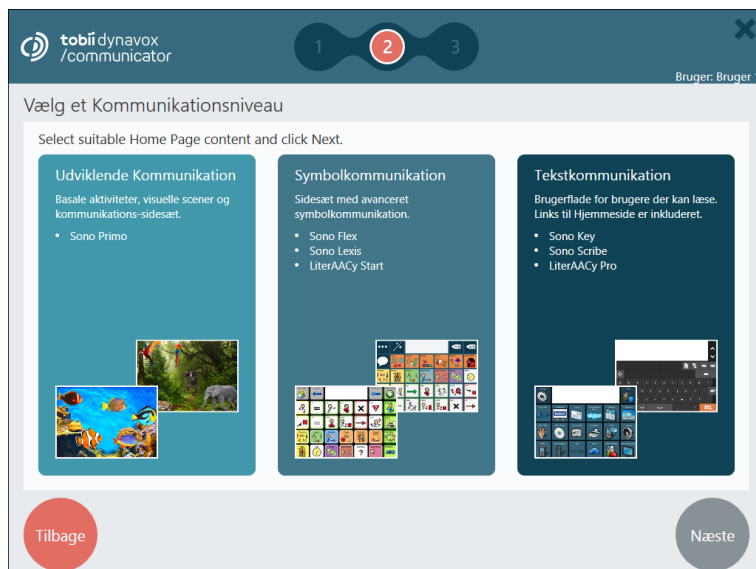
Der er ingen indstillinger for dvælemus.

3.1.3.4 Kontaktscanning

This screenshot is identical to the one above, showing the 'Opret en ny bruger' screen. The only difference is in the 'Styremetode' (Control method) dropdown menu, which now displays 'Kontaktscanning' instead of 'Musedvæle'. All other elements, including the header, progress indicator, and buttons, remain the same.

Der er ingen indstillinger for kontaktscanning.

3.2 Opsætningsguide til ny bruger, trin 2

1. Vælg en af de følgende muligheder:
  - Fremspirende kommunikation. For flere oplysninger se da *4.1 Anvendelse af Communicator 5 for en bruger med fremspirende kommunikation, side 13*
  - Symbolkommunikation. For flere oplysninger se da *4.2 Anvendelse af Communicator 5 for en bruger med symbolkommunikation, side 13*
  - Tekstkommunikation. For flere oplysninger se da *4.3 Anvendelse af Communicator 5 for en bruger med tekstkommunikation, side 14*
2. Klik på **Næste** for at fortsætte.

3.2.1 Vælg mellem fremspirende-, symbol-, og tekstkommunikation

De beskrivelser, der kan findes i links til fremspirende kommunikation, symbolkommunikation og tekstkommunikation, er korte introduktioner og beregnet til at være principielle guider. Klinisk vurdering og ekspertise anbefales til at konfigurere kommunikationsenheden, så den passer til de individuelle behov. For at få mere træning og ASK-implementeringshjælp, se da www.TobiiDynavox.com eller www.myTobiiDynavox.com.

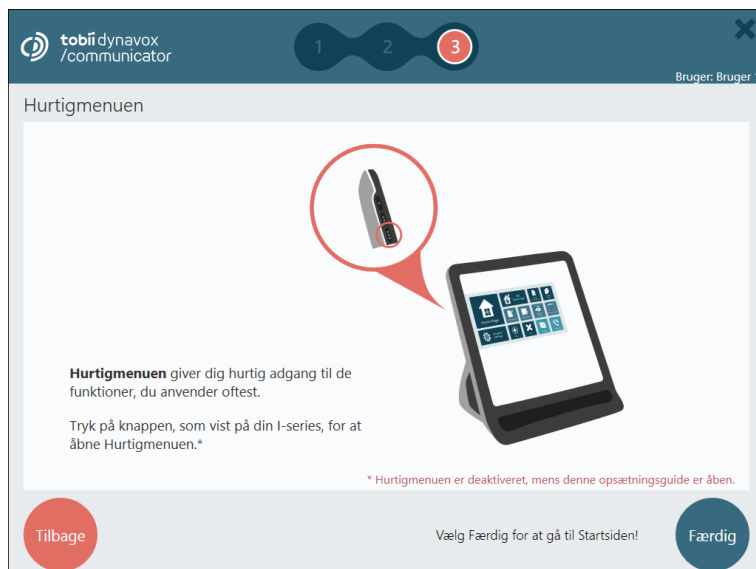
Brugere kan være i en overgangsfase i deres sprogudvikling. Det er ofte ikke muligt eller ideelt at placere en bruger i et niveau for enten fremspirende-, symbol-, og tekstkommunikation. En bruger kan være i en overgangsfase mellem niveauer eller forblive et sted mellem disse i en længere periode.

En bruger kan være i en overgangsfase, hvilket vil sige, at brugeren bevæger sig fra fremspirende til symbol, eller fra symbol til tekst. Brugere kan blive i en sådan fase i en længere periode.

I Communicator 5 kan elementerne fra forskellige niveauer meget nemt anvendes sammen ved at tilføje eller fjerne individuelle sidesæt og gøre dem tilgængelige fra brugerens startside, se *5.2 Redigér startside, side 25*.

Vælg det niveau, du mener er mest passende for brugeren, og så kan du derefter nemt tilføje yderligere sidesæt fra alle sidesættene, der findes i systemet. I sektionen kaldet Alle Sidesæt i Communicator kan du finde alle sidesæt, uanset hvilket niveau du valgte til at starte med.

3.3 Opsætningsguide til ny bruger, trin 3

Læs informationerne på siden og vælg **Afslut** for at gemme den nye bruger.

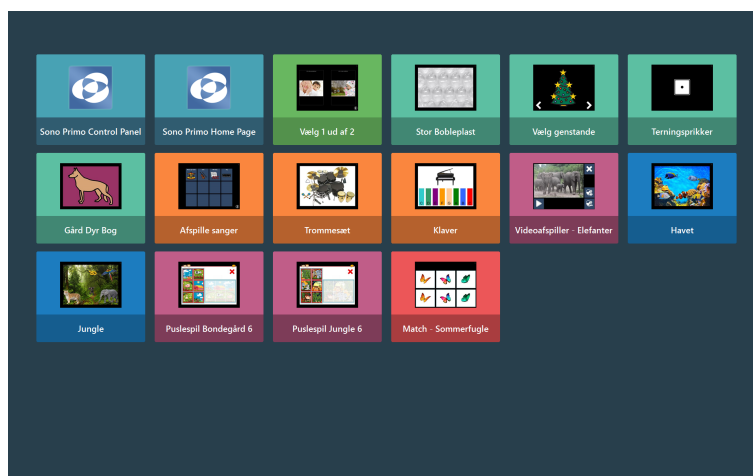
4 Anvendelse af Communicator 5 for Slutbrugeren

4.1 Anvendelse af Communicator 5 for en bruger med fremspirende kommunikation

Uformelt er det nemmest at definere en fremspirende bruger, som en person der lige er begyndt at anvende ASK. Den fremspirende bruger har ikke evnen til effektivt at anvende symboler eller skrevet sprog, og har ofte brug for træning i anvendelse af en ASK-enhed. Han eller hun har en begrænset eller inden forståelse for, at symboler (dvs. billeder, ord) repræsenterer koncepter.

Mere specifik kan det siges, at en fremspirende kommunikator ikke har en brugbar metode til at udtrykke kommunikation via symbolsprog.

Niveauet for fremspirende kommunikation i Communicator 5 indeholder aktiviteter, visuelle scener og sidesæt med simpel kommunikation.

Figur 4.1 Standard startside for en bruger med fremspirende kommunikation

4.2 Anvendelse af Communicator 5 for en bruger med symbolkommunikation

En person, der anvender symbolkommunikation, har en vis forståelse for, at symboler kan anvendes til at kommunikere. Disse personer har en begyndende forståelse for abstrakte billedsymboler så som tænke, stor, varm, få.

Nogle personer, der anvender symbolkommunikation, kan kommunikere i visse sammenhænge, hvilket vil sige, at personen kan snakke om bestemte emner og/eller kan kommunikere i visse omgivelser eller aktiviteter. Andre personer, der anvender symbolkommunikation, kan bruge avancerede symbolsprog-ordforråd, hvilket giver dem mulighed for at danne komplekse udtryk ved at kombinere kerne- og fremmedord.

Niveauet for symbolkommunikation i Communicator 5 indeholder et bredt udvalg af forhåndsformede gitterbaserede sidesæt til symbolkommunikation. Visse af dem har en yderligere funktion, så som telefonopkald, e-mail og musikafspiller.

Figur 4.2 Standard startside for en bruger med symbolkommunikation

4.3 Anvendelse af Communicator 5 for en bruger med tekstkommunikation

Niveauet for tekstkommunikation er for brugere, der kan læse og skrive og som kan skrive deres meddelelser med et skærmtastatur. Niveauet for tekstkommunikation har funktioner, der gør det muligt for brugeren at kommunikere effektivt via teknikker til hastighedsforbedring så som ord- og fraseprædiktion.

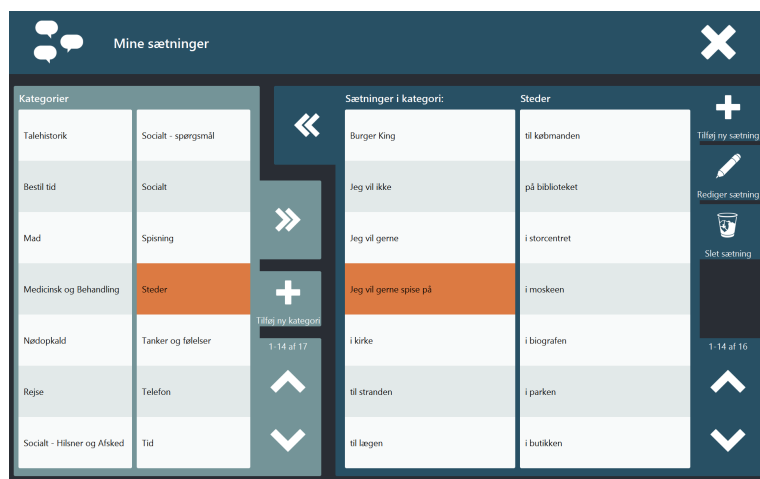
Derudover har brugeren med tekstkommunikation en lang række funktioner til langdistance-kommunikation så som e-mail og telefonopkald.

Figur 4.3 Standard startside for en bruger med tekstkommunikation

4.3.1 Mine sætninger

Under Mine sætninger kan brugeren få adgang til og administrere historikken over alle sætninger og optaget tale.

Figur 4.4 Mine sætninger , Oversigt

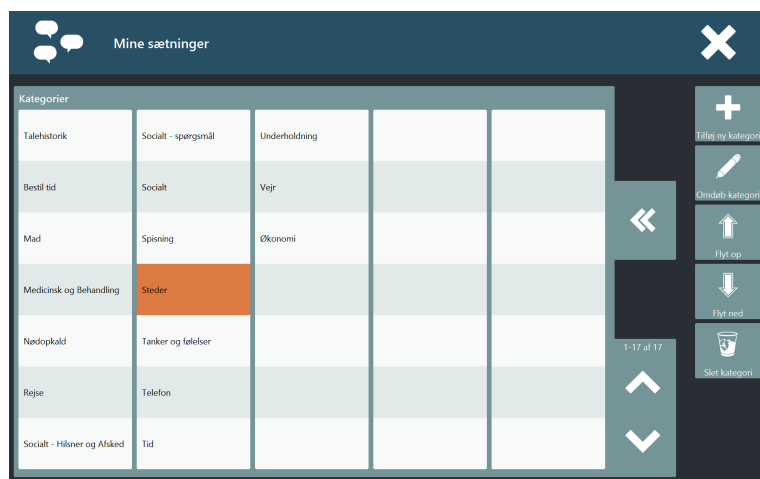
Brugeren kan vælge en kategori i venstre side eller udvide visningen af Kategorien ved at vælge knappen » på skærmen.

Brugeren kan vælge en sætning i højre side eller udvide visningen af sætningen ved at vælge knappen « på skærmen.

Anvend knapperne ^ og v til højre eller venstre for at rulle igennem hver sektion.

For informationer om hvordan du slår talehistorikken fra, se 5.4.4 Mine sætninger, side 45.

4.3.1.1 Kategori

Figur 4.5 Mine sætninger - Kategorivisning

Tilføj en ny kategori:

1. Vælg knappen + (Tilføj ny kategori).
2. Skriv kategorinavnet.

3. Vælg:

- -knappen for at gemme.
- -Knappen for at fortryde.

Omdøb en kategori:

1. Vælg den kategori, som skal redigeres.

2. Vælg knappen (Omdøb kategori)

3. Foretag ændringerne.

4. Vælg:

- -knappen for at gemme.
- -Knappen for at fortryde.

Lav om på rækkefølgen

1. Vælg den kategori, som skal flyttes.

2. Vælg:

- For at flytte kategorien op i listen.
- For at flytte kategorien ned i listen.

Slet en kategori

1. Vælg den kategori, som skal slettes.

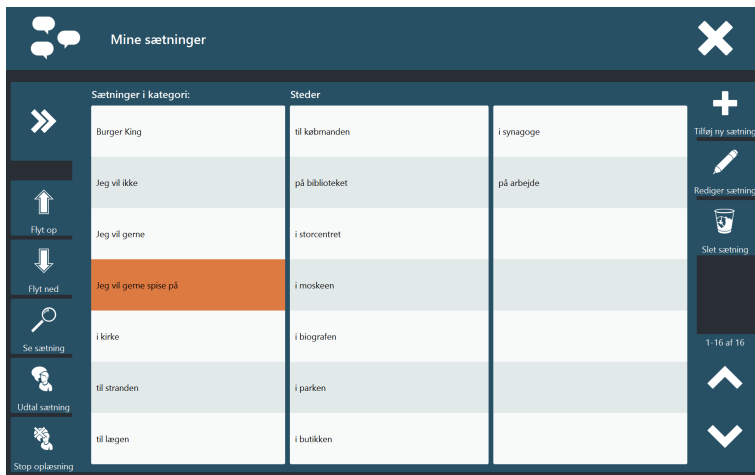
2. Vælg knappen (Slet kategori).

3. I pop-up-menuen vælges dernæst:

- **Slet** for at slette kategorien
- **Fortryd** for at fortryde.

4.3.1.2 Sætninger

Figur 4.6 Mine sætninger - Sætningsvisning

Udtal Sætning

1. Vælg sætningen.
2. Vælg knappen (Udtal sætning).
Den valgte sætning vil blive udtalt med det samme.

Hold op med at tale

1. Vælg .
Meddelelsen stopper med det samme.

Tilføj en ny sætning:

1. Vælg knappen (Tilføj ny sætning).
2. Skriv en sætning.
3. Vælg:
  - -knappen for at gemme.
  - -Knappen for at fortryde.

Rediger en sætning:

1. Vælg den sætning, som skal ændres.
2. Vælg knappen (Redigér sætning)
3. Foretag ændringerne.
4. Vælg:
  - -knappen for at gemme.
  - -Knappen for at fortryde.

Slet en sætning

1. Vælg den sætning, som skal slettes.
2. Vælg knappen (Slet sætning).
3. I pop-up-menuen vælges dernæst:
  - **Slet** for at slette sætningen
  - **Fortryd** for at fortryde.

Lav om på rækkefølgen

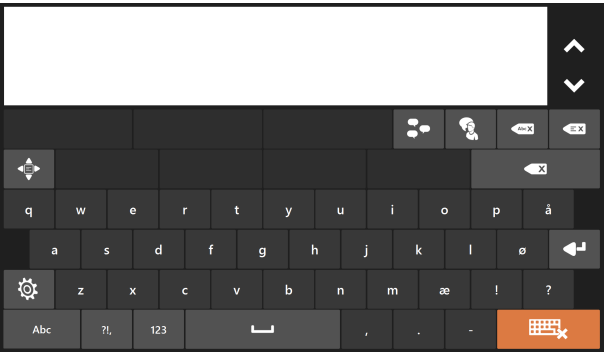
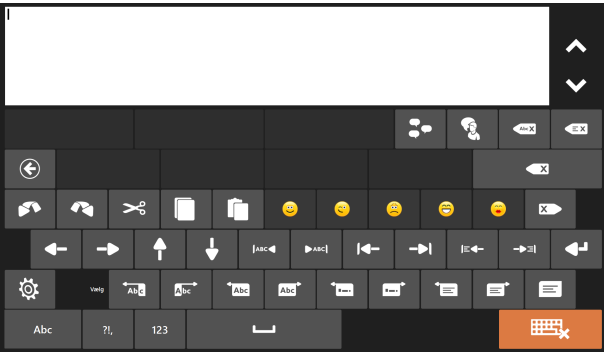
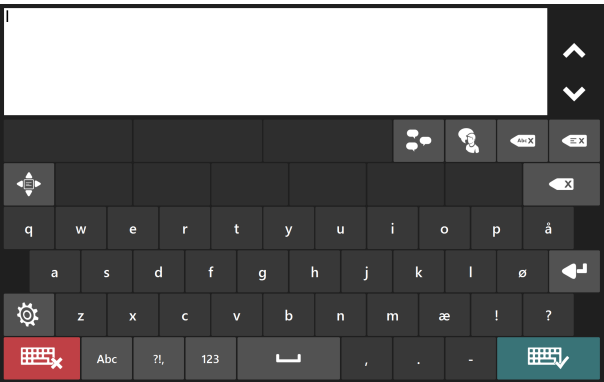
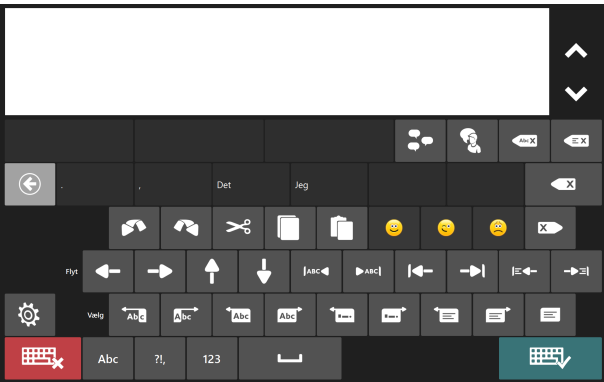
1. Vælg den sætning, som skal flyttes.
2. Vælg:
  - For at flytte sætningen op i listen.
  - For at flytte sætningen ned i listen.

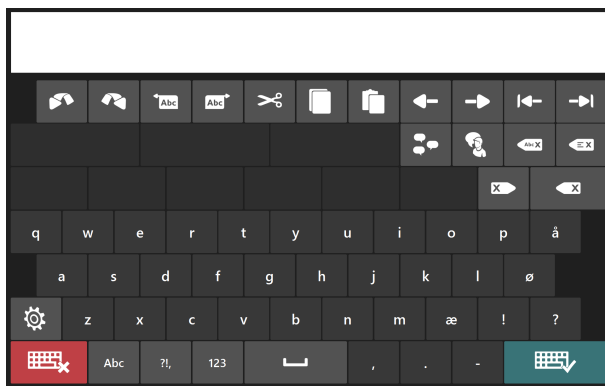
4.4 Tastaturer i Communicator 5

I Communicator 5 vil du altid få adgang til det samme tastatur-layout med nogle få forskelligheder, se *Tabel 4.1 Tilpasninger af tastatur-layoutet, side 19*, når du skal bruge tastaturet. I tidligere versioner af Communicator softwaren var der forskellige tastatur-layouts for hvert sidesæt. Nu er tastaturtypen i Communicator 5, se *Tabel 4.2 Tastatur-typer, side 21*, en indstilling under **Advanced Settings > Tastatur & Sprog > Indstillinger for tastatur**, se *5.4.1 Tastaturindstillinger, side 32*. Du kan også tilpasse dit tastatur ved at anvende Redigér visning, se *7 Redigeringsvisning, side 52*. Dit brugerdefinerede tastatur kan også vælges i indstillinger, når det er gemt. Nogle af indstillingerne er også nemme at komme til via indstillinger for tastatur på Tasta-

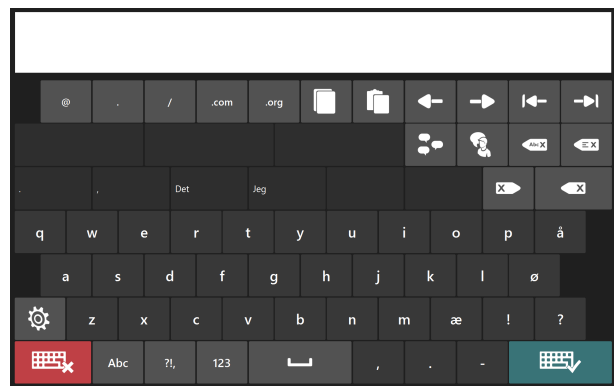
turet. Du skal bare se efter ikonet på Tastaturet. For flere oplysninger se da *4.4.1 Indstillinger for tastatur, side 21*.

Tabel 4.1 Tilpasninger af tastatur-layoutet

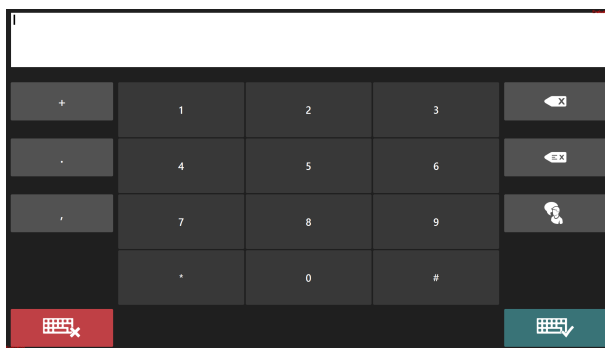
Udtal	Udtal - Side 2
Adskillige linjer	Adskillige linjer - Side 2

Enkelt linje

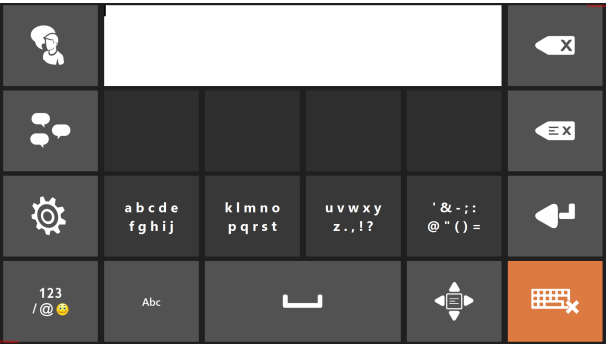
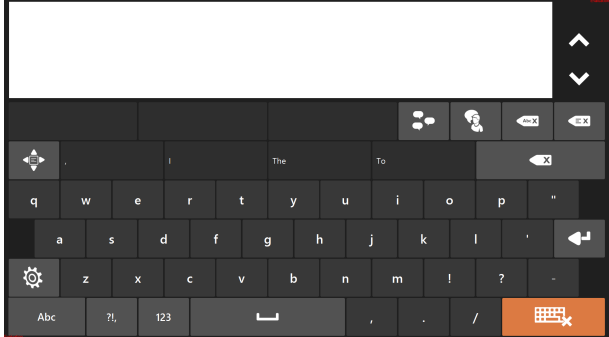

E-mail og internet

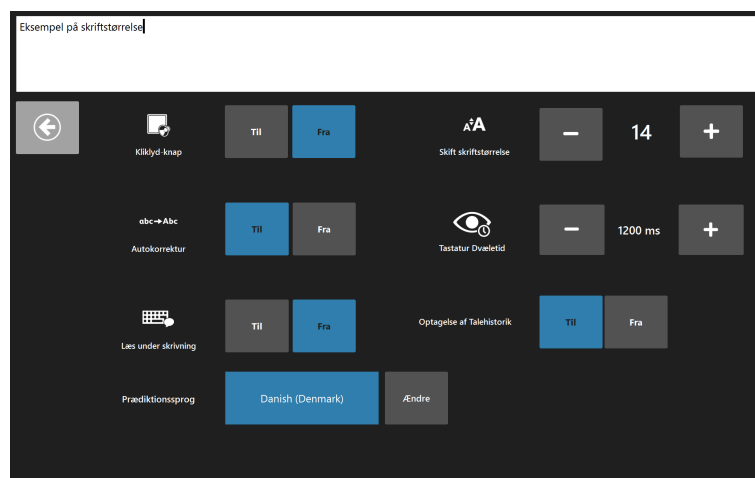

Tal

Tabel 4.2 Tastatur-typer

Gitter	Stort
Almindeligt	

4.4.1 Indstillinger for tastatur

Figur 4.7 Indstillinger for tastaturet for det almindelige tastatur

Du kan slå de følgende funktioner **til/fra**:

- **Lyd ved tastklik** — Afspiller en lyd, når en tast på tastaturet vælges. Kan indstilles til at afspille en lyd, når alle knaptyper vælges.
- **Autokorrektur** — Softwaren vil automatisk forsøge at rette ord, der er stavet forkert.
- **Læs, mens du taster** — Software vil udtale ord og sætninger, mens de skrives. Kan også indstilles til at udtale hver karakter, når der trykkes på den.

- **Optagelse af talehistorik** — Optag og gem dine samtaler, så du kan få nem og hurtig adgang til talte ord og sætninger.

Skift skriftstørrelse — Indstil skriftstørrelsen i meddelelsesvinduet (4 pkt. - 128 pkt.). Standardindstillingen i meddelelsesvinduet er 14 pkt.

Dvæletid for tastatur — Det tidsrum, som en bruger skal holde blikket på en tastaturknap, inden valget træffes. Standardindstillingen for dvæletid er 1200 ms. Denne indstilling kan ændres til at være mellem 100 ms og 4000 ms med intervaller på 50 ms.

Prædiktionssprog — Viser det valgte sprog, som Swiftkey vil give prædiktioner for. For at ændre prædiktionssprog skal du vælge knappen **Skift** og dernæst vælge det ønskede sprog fra listen.

4.4.2 Ordprædiktion i Communicator 5

Den ordprædiktions-funktion, der anvendes i Communicator 5 og Gaze Selection, er fra Swiftkey, og anvendes almindeligvis i tablets og smart phones. Swiftkey anvender en blanding af kunstig intelligens-teknologier, der gør det muligt at forudsige det næste ord, som brugeren har tænkt sig at skrive. Swiftkey lærer fra den tidligere tekst, som brugeren har skrevet, og giver forslag ud fra, hvad der skrives og hvad den har lært. Ordprædiktionssproget vil skifte alt afhængigt af tastatursproget og kan også ændres i Indstillinger for tastatur, se 5.4.1 *Tastaturindstillinger, side 32*.

For at vælge et forudsagt ord skal du bare vælge den kasse med det rigtige ord. Hvis du ikke kan finde det ord, du leder efter, skal du bare blive ved med at taste og så kommer det ord, du leder efter, forhåbentligt efter du har tastet den næste karakter.

Nu hvor der er Ordprædiktion, er ordbogsfunktionen, der var inkluderet i tidligere versioner af Communicator, blevet fjernet. Swiftkey lærer nye ord, når du skriver og tilføjer dem automatisk til ordbogen. Swiftkeys ordbog er dog ikke kun en ordliste. Den holder også styr på sammenhængen af de ord, du bruger, så din prædiktion bliver bedre.

Hvis du anvender Ordprædiktion og vil skrive et ord med en apostrof, som f.eks. én, så er det ofte bedre at lade Ordprædiktion placere apostrofen. Du skal ganske enkelt bare skrive "en" og så vil du blive foreslået "én".

Hvis du skriver apostrofen manuelt med Ordprædiktion, kan det godt ske at prædiktionsknapperne vil se lidt underlige ud, men resultatet skulle gerne blive rigtigt i selve det dokument, du skriver.

4.5 Startside-funktioner

De følgende startside-funktioner kan gøres tilgængelige for slutbrugeren på startside. Startside-funktionerne er indstillet som udgangspunkt for brugere med tekstkommunikation.

Tabel 4.3 Startside-funktioner

Symbol	Etiket	Beskrivelse	Kommentar
	Lysstyrke-indstillinger	Tilpasning af skærmens lysstyrke.	Synlig, hvis en lyssensor er forbundet til enheden. Findes også på slutbrugers side med indstillinger
	Alle sidesæt	Gå til Alle sidesæt	For flere oplysninger se da 5.3 <i>Alle sidesæt, side 28</i>
	Skift tastatur	Gå til siden Skift tastatur	
	Skift bruger	Gå til Skift brugersidesæt	Findes også på slutbrugers side med indstillinger
	Skift stemme	Valg af brugerstemme	Findes også på slutbrugers side med indstillinger
	Redigér startside	Gå til redigér startside	For flere oplysninger se da 5.2 <i>Redigér startside, side 25</i>
	Afslut Communicator	Gå til Afslut Communicator-sidesæt	

Symbol	Etiket	Beskrivelse	Kommentar
	Indstillinger for Gaze Interaction	Indstillinger for Gaze Interaction.	Findes også på slutbrugerens side med indstillinger Kun synlig hvis en Eye Tracker er forbundet
	Styremetode	Vælg den ønskede styremetode for brugeren	Findes også på slutbrugerens side med indstillinger
	Indstillinger	Gå til slutbrugerens side med indstillinger	Indeholder de følgende funktioner fra denne tabel: ▪ Lysstyrke-indstillinger ▪ Skift tastatur ▪ Skift bruger ▪ Skift stemme ▪ Indstillinger for Gaze Interaction ▪ Styremetode ▪ Indstillinger for lydstyrke
	Advanced Settings	Gå til Advanced Settings	For flere oplysninger se da 5.4 <i>Advanced Settings</i> , side 30
	Indstillinger for lydstyrke	Tilpas lydstyrken for alle afspilningsenheder forbundet til enheden så som individuelle højtalere og høretelefoner.	Findes også på slutbrugerens side med indstillinger
	Alarm	En alarm vil blive afspillet via højtalerner for at få din opmærksomhed.	
	Gå til Skrivebordet	Tag brugeren til skrivebordet, hvor Windows Control kan aktiveres ved at vælge ikonet (Windows Control).	Vælg knappen for at vende tilbage til Communicator 5.

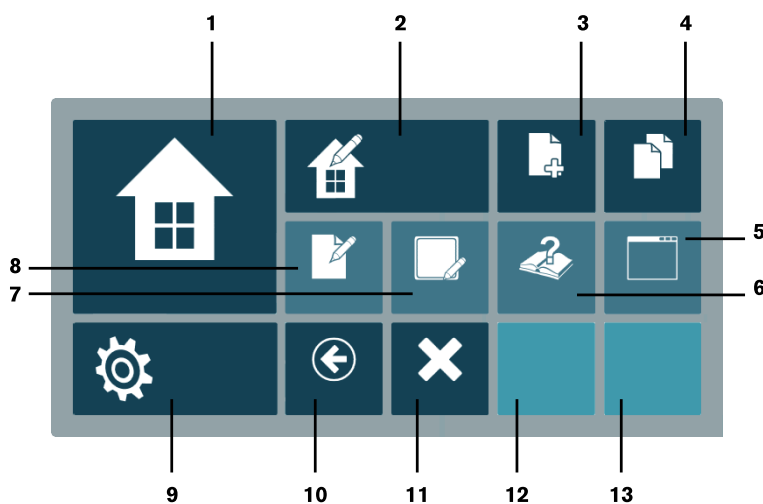
5 Anvendelse af Communicator 5 for assistenter

5.1 Hurtigmenu.

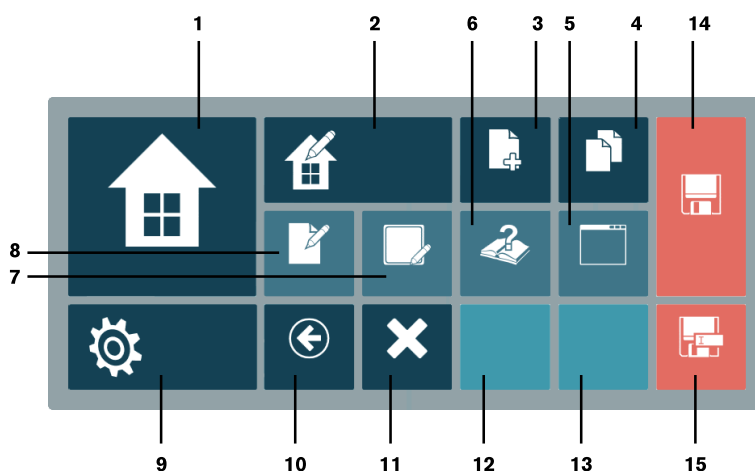
Den centrale del for assistenten er Hurtigmenu.

For at få adgang til Hurtigmenu:

- Tryk på menu-knappen på en I-Series/I-Series+ enhed
- Højreklik hvor som helst på skærmen med en mus
- Tryk og hold trykket inde på en berøringsskærm
- Tryk på menu-tasten på tastaturet, mens Communicator er i fokus
- Tast-kombination Ctrl + M

Figur 5.1 Hurtigmenu.

Figur 5.2 Hurtigmenu med sidesæt, der ikke er gemt

Tabel 5.1 Hurtigmenu.

Num- mer	Sym- bol	Etiket	Beskrivelse
1		Hjemmeside	Gå til startside
2		Redigér startside	Gå til redigér startside
3		Opret nyt sidesæt	Åbner dialogboksen Nyt sidesæt
4		Alle sidesæt	Gå til Alle sidesæt
5		Vindue-visning	Kun synlig ved fuldskræms-visning - skifter til vindue-visning
		Fuldskræms-visning	(Kun synlig ved vindue-visning - skifter til fuldskræms-visning)
6		Hjælp og undervisning	Gå til sidesættet Hjælp og undervisning
7		Rediger knap	Når denne er valgt, er Hurtigmenu lukket og alle redigerbare knapper fremhævet. Hvis en redigerbar knap er valgt, vil dialogboksen Kør-visning åbnes. Hvis der klikkes på et område udenfor de fremhævede knapper, vil processen afsluttes og Hurtigmenu forbliver lukket.
8		Rediger sidesæt	Gå til redigeringsvisning
9		Indstillinger for assistent	Gå til Indstillinger for assistent
10		Tilbage	Gå til forrige sidesæt
11		Afslut	Gå til Luk sidesæt
12	Ikke relevant	Ikke relevant	Nylige sidesæt 1 (viser det sidesæt, der sidst er besøgt)
13	Ikke relevant	Ikke relevant	Nylige sidesæt 2 (viser det sidesæt, der næstsidst er besøgt)
14		Gem	Gem filen med det samme filnavn.
15		Gem som	Gem filen med et nyt filnavn.

5.2 Redigér startside

5.2.1 Adgang til Redigér startside

Fra Hurtigmenu

1. Åbn Hurtigmenu.
For flere oplysninger se da 5.1 Hurtigmenu., side 24

2. Vælg knappen (Redigér startside).

eller

- Vælg (Redigér startside) fra startside.

Knappen Redigér startside kan tilføjes til startside, så brugeren selv kan administrere startside.

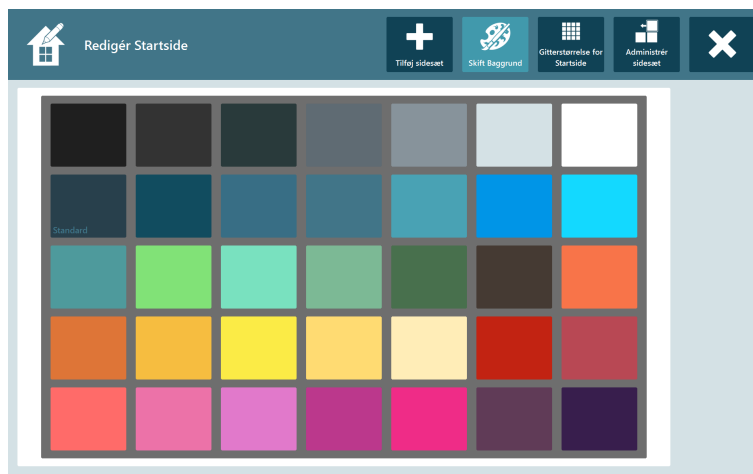
Figur 5.3 Redigér startside

5.2.2 Tilføj sidesæt

Følg disse trin for at tilføje et sidesæt:

1. Vælg knappen (Tilføj sidesæt).
2. Følg instruktionerne i 5.3.1 *Tilføj sidesæt til startside inde fra Alle sidesæt, side 28*

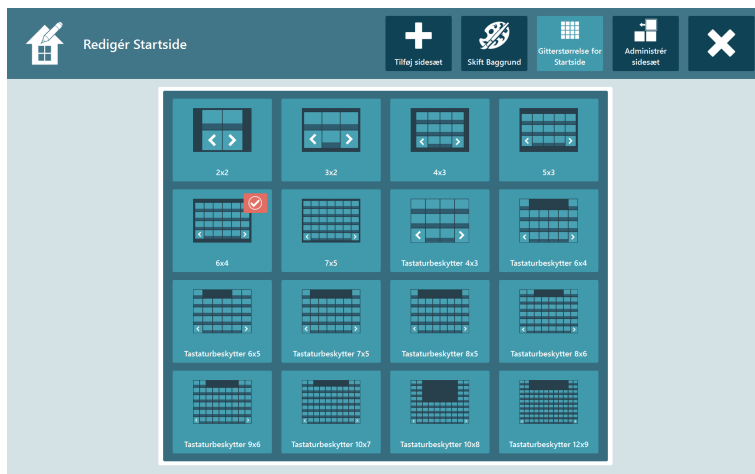
5.2.3 Skift baggrundsfarve

Figur 5.4 Baggrundsfarver at vælge imellem

Vælg den foretrukne baggrundsfarve ved at vælge den ønskede farveflise.

5.2.4 Skift gitterstørrelse

Figur 5.5 Gitterstørrelser at vælge imellem

1. Vælg den ønskede gitterstørrelse.
Den valgte gitterstørrelse vil blive markeret med en rød ramme.

2. Vælg knappen (Vælg gitter) i højre side af skærmen.

Den aktive gitterstørrelse er markeret med symbolet i gittervisningen.

5.2.5 Administrér sidesæt

Figur 5.6 Administrér sidesæt

1. Vælg det sidesæt, du vil administrere.

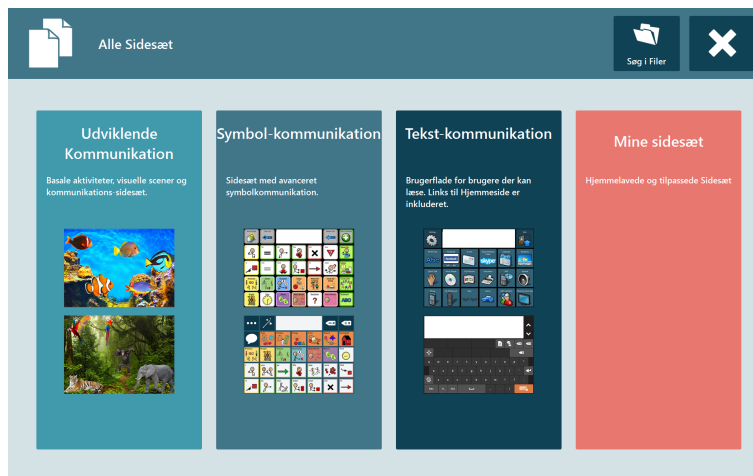
Det valgte sidesæt vil få en rød ramme

2. Vælg en af de følgende handlinger:

- (Flyt til venstre)

- (Flyt til højre)
- (Indstil som opstartsside)
Dette sidesæt vil være det viste sidesæt, når Communicator 5 opstartes.
- (Fjern som opstartsside)
- (Fjern)

5.3 Alle sidesæt

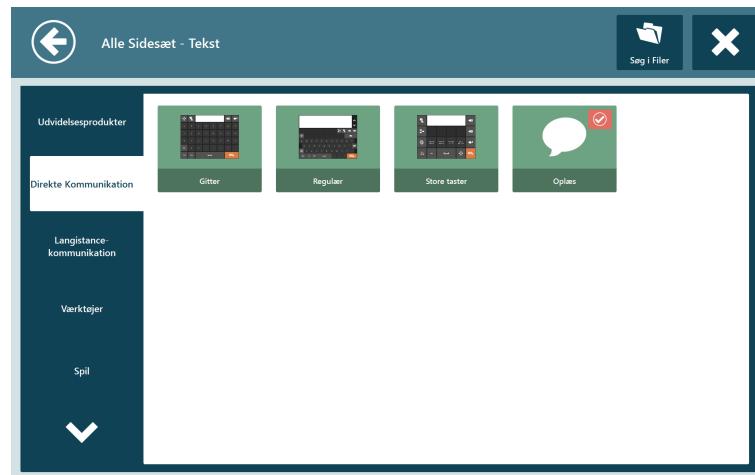
Figur 5.7 Alle sidesæt

5.3.1 Tilføj sidesæt til startside inde fra Alle sidesæt

Følg disse trin for at tilføje et sidesæt:

1. Vælg hvor det sidesæt, der skal tilføjes, er at finde:
  - Fremspirende kommunikation
  - Symbolkommunikation
  - Tekstkommunikation
  - Mine sidesæt

- Gennemse filer, se 5.3.1.1 Gennemse filer, side 29

Figur 5.8 Alle sidesæt - tekst

Kig fanerne igennem og find det sidesæt, der skal tilføjes

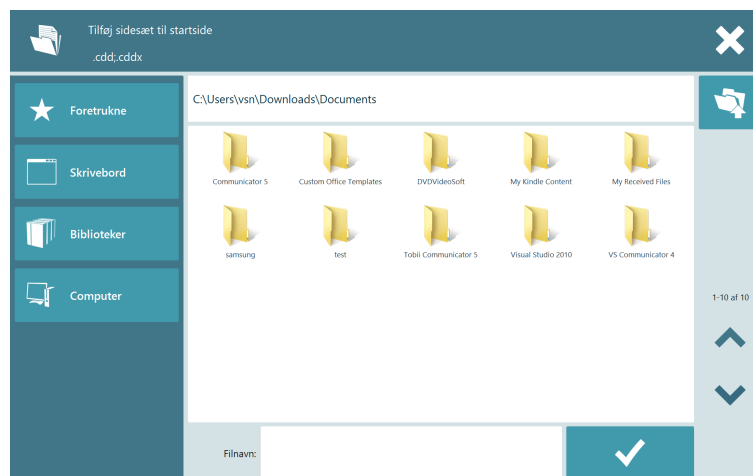
2. Vælg det sidesæt, du vil tilføje

Det valgte sidesæt vil få en rød ramme

3. Vælg knappen (Tilføj til startside).

5.3.1.1 Gennemse filer

Figur 5.9 Gennemse filer

Gennemse og find fil(er), der skal tilføjes.

5.3.2 Fjern sidesæt fra startside inde fra Alle sidesæt

Alle sidesæt, der er markeret med , kan fjernes fra startside

Følg disse trin for at fjerne et sidesæt:

1. Vælg det sidesæt, du vil fjerne

Det valgte sidesæt vil få en rød ramme

2. Vælg knappen (Fjern fra startside).

5.4 Advanced Settings

Advanced Settings består af 6 faner:

Tabel 5.2 På alle fanerne

Symbol	Etiket	Beskrivelse	Kommentar
	Slå Windows Control til/fra	Slå den valgte Windows Control til/fra	Kun synlig hvis en Eye Tracker er forbundet

Tabel 5.3 Input-fane

Symbol	Etiket	Beskrivelse	Kommentar
	Styremetode	Vælg den ønskede styremetode for brugeren	
	Scanneindstillinger	Indstillinger for scanningsbrugere	
	Kontakt-baseret Mouse Emulation	Indstillinger for kontakt-baseret Mouse Emulation	
	Linkvisning	Indstillinger for hvordan links vises	
	Fremhævnning	Indstillinger for hvordan fremhævnning vises	
	Deaktivér højre-klik	Slå Deaktivér højre-klik til / fra	vises på knappen, hvis funktionen er aktiveret.
	Gem musemarkør i fuldskræmsvisning	Slå gem musemarkør i fuldskræmsvisning til/fra	vises på knappen, hvis funktionen er aktiveret.
	Indstillinger for Gaze Interaction	Indstillinger for Gaze Interaction.	Kun synlig hvis en Eye Tracker er forbundet

Tabel 5.4 Fane til tastatur og sprog

Symbol	Etiket	Beskrivelse	Kommentar
	Tastaturindstillinger	Indstillinger for tastatur. ▪ QWERTY ▪ ABC ▪ Scan ▪ Markør ▪ Osv.	For flere oplysninger se da 5.4.1 <i>Tastaturindstillinger</i> , side 32
	Brug skærmtastatur	Slå brug skærmtastatur til/fra	vises på knappen, hvis funktionen er aktiveret.

Symbol	Etiket	Beskrivelse	Kommentar
	Mine sætninger	Opsætning af brugerens Mine sætninger	For flere oplysninger se da 5.4.4 <i>Mine sætninger</i> , side 45.
	Grammatik	Indstillinger for grammatik	
	Alternativ udtale	Indstillinger for alternativ udtale	

Tabel 5.5 Lyd-fane

Symbol	Etiket	Beskrivelse	Kommentar
	Stemme	Valg af brugerstemme	
	Lyd-feedback	Indstillinger for - Auditiv tilbagemelding - Læs under skrivning - Lyde for knapklik	
	Afspilningsenheder	Angiv hvilke afspilningsenheder (f. eks. høretelefoner, højtalere), der skal anvendes for de forskellige lydtyper i Communicator.	
	Lydstyrke	Tilpas lydstyrken for alle afspilningsenheder forbundet til enheden så som individuelle højtalere og høretelefoner.	
	Lydbiblioteker	Angiv stier til kommercielle eller eksterne lydbiblioteker	
	Indspil ny lyd	Optag en ny lyd til brug for brugeren	
	Mine indspillede lyde	Administrering af alle Mine indspillede lyde for brugeren.	

Tabel 5.6 Applikations-fane

Symbol	Etiket	Beskrivelse	Kommentar
	E-mail	Opsæt e-mailkonto osv.	
	Musikafspiller	Tilføj/fjern stier til, hvor musikfiler er gemt på enheden	
	Kalender	Indstillinger for kalenderen	
	Facebook	Opsæt Facebook for brugeren	
	Billedfremviser	Tilføj/fjern stier til, hvor billeder er gemt på enheden	
	Mobiltelefon	Indstillinger for Bluetooth-mobiltelefoni For flere oplysninger se da 5.4.3 <i>Mobiltelefoni/Bluetooth®</i> , side 40	

Tabel 5.7 Brugerkonfiguration

Symbol	Etiket	Beskrivelse	Kommentar
	Tilføj eller skift bruger	Administrér alle nye og eksisterende brugere i Communicator	
	Mine kontaktpersoner	Opsæt og håndtér alle brugerkontaktpersoner	
	Organiser mine sidesæt	Organisér de tilpassede sidesæt for brugeren	
	Importer/eksporter	Importer/eksporter brugerdata	

Tabel 5.8 Systemfane

Symbol	Etiket	Beskrivelse	Kommentar
	Mine IR-fjernbetjeninger	Indstillinger for IR-fjernbetjeningerne For flere oplysninger se da 5.4.2 <i>IR-Fjernbetjeninger</i> , side 36	
	Indstillinger for IR-hardware	Indstillinger for IR-hardware	
	Kamera	Indstillinger for kamera(erne)	
	Billedbibliotek	Indstillinger for billedmapper	
	Datamapper	Indstillinger for datamapper	
	Start med Windows	Slå Start med Windows til/fra	vises på knappen, hvis funktionen er aktiveret.
	Aktiver statusbar	Slå Aktiver statusbar til/fra	vises på knappen, hvis funktionen er aktiveret.
	Licensadministrator	Håndtering af licenser	
	Lysstyrke-indstillinger	Tilpasning af skærmens lysstyrke.	Synlig, hvis en lyssensor er forbundet til enheden.
	Indstillinger for min enhed	Indstillinger for Tobii Dynavox-enheden	Synlig, hvis enheden er en Tobii Dynavox-enhed, som f.eks. I-Series+.

5.4.1 Tastaturindstillinger

1. Åbn Hurtigmenu.
For flere oplysninger se da 5.1 *Hurtigmenu*., side 24.

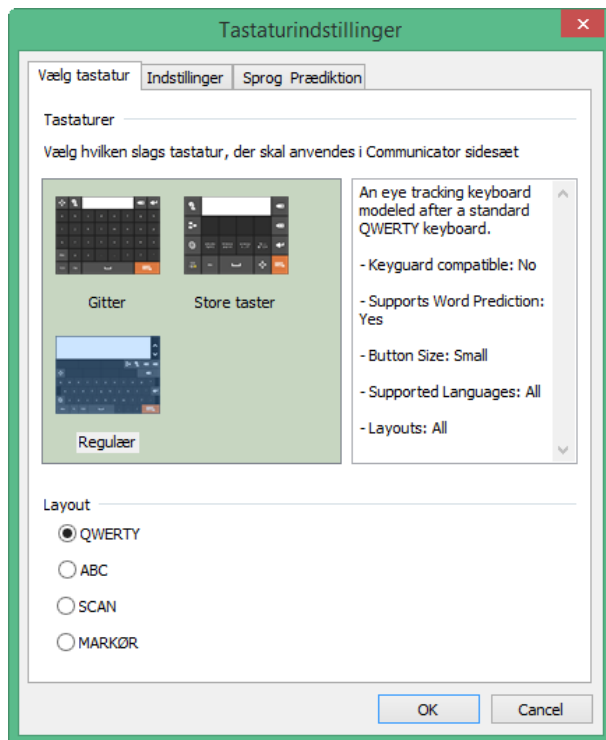
2. Vælg (Advanced Settings)

3. Vælg fanen **Tastatur og Sprog**.

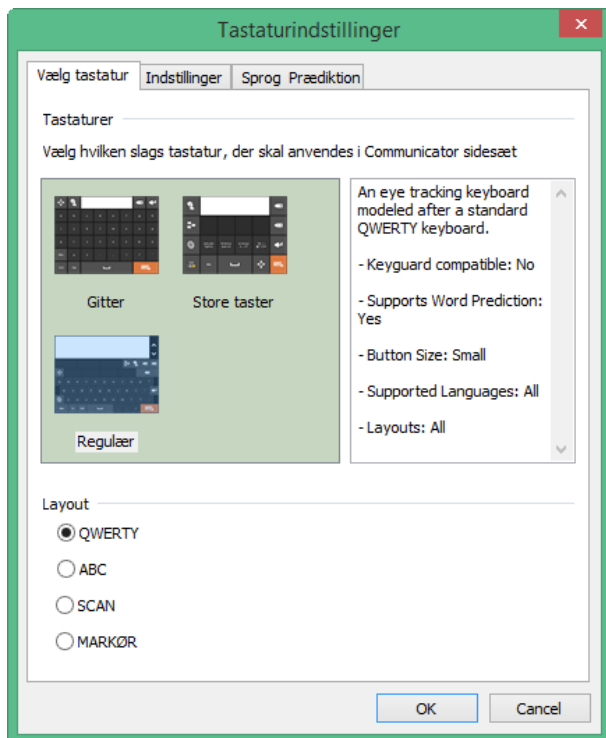
4. Vælg knappen (Indstillinger for tastatur).

Dialogboksen **Indstillinger for tastatur** åbnes.

5.4.1.1 Vælg fanen Tastatur

Vælg et tastatur. For flere oplysninger se da *Tabel 4.2 Tastatur-typer*, side 21.

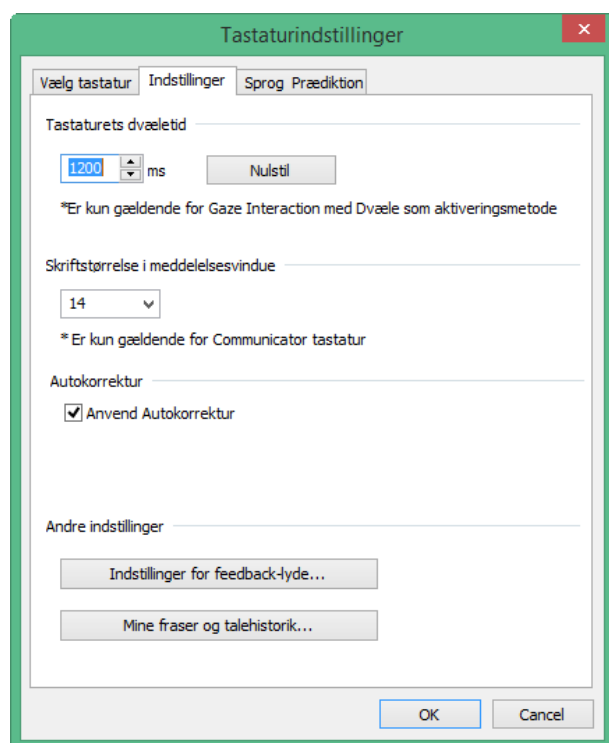
- Gitter
- Store taster

- Almindelig

Vælg layout for tastaturets taster.

- QWRTY
- ABC
- SCAN
- MARKØR

5.4.1.2 Fanen Indstillinger

Dvæletid for tastatur — Det tidsrum, som en bruger skal holde blikket på en tastaturknap, inden valget træffes. Standardindstillingen for dvæletid er 1200 ms. Denne indstilling kan ændres til at være mellem 100 ms og 4000 ms med intervaller på 50 ms.

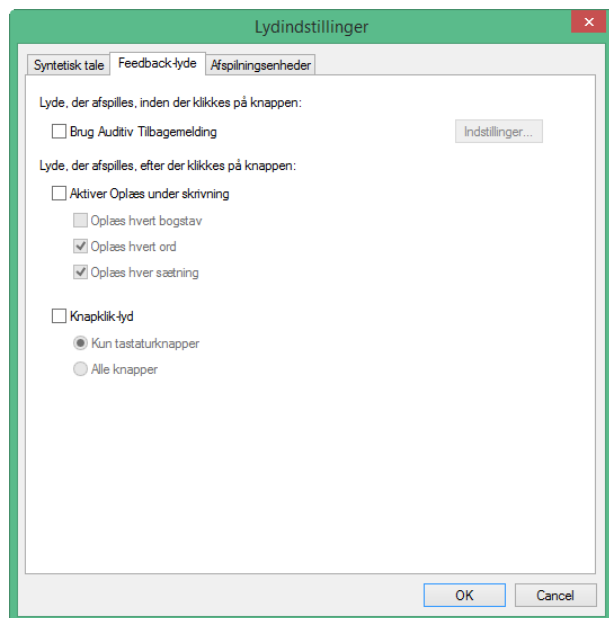
Skriftstørrelse i meddelelsesvinduet — Indstil skriftstørrelsen i meddelelsesvinduet (4 pkt. - 128 pkt.). Standardindstillingen i meddelelsesvinduet er 14 pkt.

Autokorrektur — Softwaren vil automatisk forsøge at rette ord, der er stavet forkert.

Andre indstillinger

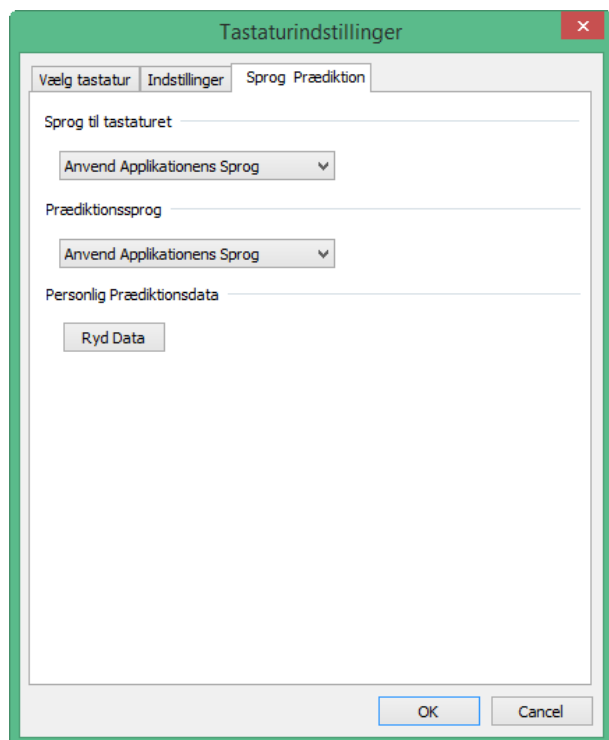
- **Indstilling for feedback-lyd** — Tager dig til fanen med **Feedback-lyde** i **Lydindstillinger**, se 5.4.1.2.1 *Lyd-feedback*, side 35
- **Mine sætninger og talehistorik** — Tager dig til **Mine sætninger**, se 5.4.4 *Mine sætninger*, side 45

5.4.1.2.1 Lyd-feedback

- **Anvend lydsignal** — Sæt kryds i feltet for at aktivere.
- **Læs op, mens du skriver** — Sæt kryds i feltet for at aktivere. Når du aktiverer "Læs op, mens du skriver", er funktionerne "Læs hvert ord" og "Læs hver sætning" som udgangspunkt aktiveret. Sæt kryds i feltet ved siden af "læs hvert bogstav" for at aktivere højtlesning af hver karakter, når den tastes.
- **Lyd ved tastklik** — Sæt kryds i feltet for at aktivere. Vælg funktionen "Kun tastaturtaster" for kun at høre, når taster på tastaturet vælges. Vælg "Alle knapper" for at høre et klik, når enhver tast vælges.

5.4.1.3 Fanen sprog og prædiktion

Tastatursprog — Vælg et sprog fra drop-down-listen. Standardindstillingen er Anvend applikationssprog.

Prædiktionssprog — Vælg et sprog fra drop-down-listen. Swiftkey giver ordprædiktioner for det valgte sprog. Standardindstillingen er Anvend applikationssprog.

Personlig prædiktionsdata — Vælg knappen **Ryd data** for at slette alle personlige prædiktioner.

5.4.2 IR-Fjernbetjeninger

På hvert sidesæt til fjernbetjeninger kan brugeren få adgang til Hjælp-siden ved at vælge knappen (Hjælp). På Hjælp-siden forklares knappernes forskellige farver.

5.4.2.1 Indspil IR-Kommandoer på fjernbetjeninger

1. Åbn Hurtigmenu.
For flere oplysninger se da 5.1 *Hurtigmenu.*, side 24

2. Vælg (alle sidesæt)
3. Vælg **Tekstkommunikation**
4. Vælg fanen **IR-fjernbetjeninger**
5. Vælg Fjernbetjeningen, der skal opsættes
6. Vælg en knap.
7. Vælg **Ja** for at tilføje IR-Kommando
8. Følg anvisningerne på skærmen.

Når du er færdig, da ændres knappens farve til en knap med en tilhørende kommando, for flere informationer, se da Hjælp-siden.

5.4.2.2 Deaktiver en knap på fjernbetjeningen

1. Åbn Hurtigmenu.
For flere oplysninger se da 5.1 *Hurtigmenu.*, side 24

2. Vælg (alle sidesæt)
3. Vælg **Tekstkommunikation**
4. Vælg fanen **IR-fjernbetjeninger**
5. Vælg Fjernbetjeningen, der skal opsættes
6. Vælg en knap.
7. Vælg **Nej** for ikke at tilføje en IR-Kommando
8. Vælg **Ja** for at deaktivere knappen
9. Følg anvisningerne på skærmen.

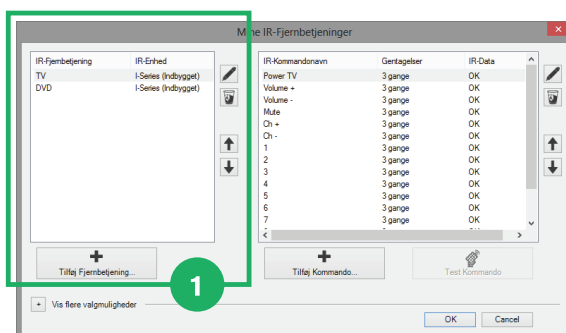
For at aktivere en deaktiveret knap på en fjernbetjenings sidesæt, se da Rediger, Fjern og Tilføj IR-Kommandoer til en IR-Fjernbetjening

5.4.2.3 Rediger, Fjern eller Tilføj IR-Fjernbetjeninger

1. Åbn Hurtigmenu.
For flere oplysninger se da 5.1 *Hurtigmenu.*, side 24

2. Vælg (Advanced Settings)
3. Vælg fanen **System**

4. Vælg (Min IR-fjernbetjening)
Indstillinger for Mine IR-fjernbetjeninger åbnes.

Figur 5.10 Mine IR-fjernbetjeninger

5. Vælg en af de følgende handlinger:
- Redigér en eksisterende IR-Fjernbetjening
  - Fjern en eksisterende IR-Fjernbetjening
  - Tilføj en ny IR-Fjernbetjening

5.4.2.3.1 Redigér en eksisterende IR-Fjernbetjening

1. Vælg en af de eksisterende IR-fjernbetjeninger, se i Figur 5.10 Mine IR-fjernbetjeninger.
2. Vælg knappen (Redigér valgte IR-fjernbetjening), se i Figur 5.10 Mine IR-fjernbetjeninger.
3. Ændr navnet
4. Vælg:
  - **OK** for at gemme
  - **Fortryd** for at fortryde

5.4.2.3.2 Fjern en eksisterende IR-Fjernbetjening

1. Vælg en af de eksisterende IR-fjernbetjeninger, se i Figur 5.10 Mine IR-fjernbetjeninger.
2. Vælg knappen (Fjern valgte IR-fjernbetjening), se i Figur 5.10 Mine IR-fjernbetjeninger.
3. Vælg:
  - **OK** for at gemme
  - **Fortryd** for at fortryde

5.4.2.3.3 Tilføj en ny IR-Fjernbetjening

Se 5.4.2.1 Indspil IR-Kommandoer på fjernbetjeninger, side 36 eller

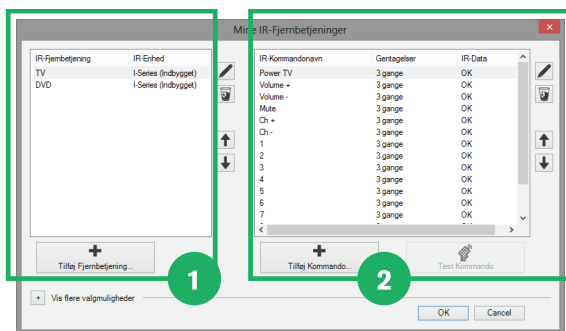
1. Vælg knappen (Tilføj IR-Fjernbetjening...), se i Figur 5.10 Mine IR-fjernbetjeninger.
2. Navngiv fjernbetjeningen
3. Vælg:
  - **OK** for at gemme
  - **Fortryd** for at fortryde

5.4.2.4 Rediger, Fjern og Tilføj IR-Kommandoer på en IR-Fjernbetjening

1. Åbn Hurtigmenu.
For flere oplysninger se da 5.1 Hurtigmenu., side 24

2. Vælg (Advanced Settings)
3. Vælg fanen **System**

4. Vælg (Min IR-fjernbetjening)
Indstillinger for Mine IR-fjernbetjeninger åbnes.

Figur 5.11 Mine IR-fjernbetjeninger

5. Vælg en af de følgende handlinger:
  - Redigér en eksisterende IR-Kommando
  - Fjern en eksisterende IR-Kommando
  - Tilføj en ny IR-Kommando

5.4.2.4.1 Redigér en eksisterende IR-Kommando

1. Vælg en af de eksisterende IR-fjernbetjeninger, se i Figur 5.11 Mine IR-fjernbetjeninger.
2. Vælg en af de eksisterende IR-Kommando-Navne, se i Figur 5.11 Mine IR-fjernbetjeninger.
3. Vælg knappen (Redigér valgte IR-Kommando), se i Figur 5.10 Mine IR-fjernbetjeninger.

4. Følgende ændringer kan foretages:

- Foretag ændring i navnet
- Foretag ændring i antal af gentagelser
- Test af signalet
- Optag signalet

- a. Vælg knappen (Optag) for at optage et signal
- b. Følg anvisningerne på skærmen.

For visse IR-Kommandoer skal gentagelsesværdien sættes til en højere værdi (standard 3), for at modtagelsenheden kan udføre den ønskede kommando.

5. Vælg:
  - **OK** for at gemme
  - **Fortryd** for at fortryde

5.4.2.4.2 Fjern en eksisterende IR-Kommando

1. Vælg en af de eksisterende IR-fjernbetjeninger, se i *Figur 5.11 Mine IR-fjernbetjeninger*.
2. Vælg en af de eksisterende IR-Kommando-Navne, se i *Figur 5.11 Mine IR-fjernbetjeninger*.
3. Vælg knappen (Fjern valgte IR-fjernbetjening), se i *Figur 5.11 Mine IR-fjernbetjeninger*.
4. Vælg:
  - **OK** for at gemme
  - **Fortryd** for at fortryde

5.4.2.4.3 Tilføj en ny IR-Kommando

Se 5.4.2.1 *Indspil IR-Kommandoer på fjernbetjeninger*, side 36 eller

1. Vælg en af de eksisterende IR-fjernbetjeninger, se i *Figur 5.11 Mine IR-fjernbetjeninger*.
2. Vælg knappen (Tilføj IR-Kommando...), se i *Figur 5.11 Mine IR-fjernbetjeninger*.
3. Angiv IR-Kommandoens navn.
4. Indstil gentagelsesværdi, standard 3.

For visse IR-Kommandoer skal gentagelsesværdien sættes til en højere værdi (standard 3), for at modtagelsenheden kan udføre den ønskede kommando.

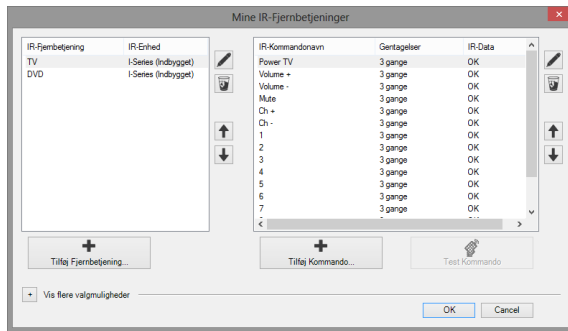
5. Vælg knappen (Optag) for at optage et signal
6. Følg anvisningerne på skærmen.
7. Vælg:
  - **OK** for at gemme
  - **Fortryd** for at fortryde

5.4.2.5 Eksporter/Importer Fjernbetjeninger

1. Åbn Hurtigmenu.
For flere oplysninger se da 5.1 *Hurtigmenu.*, side 24

2. Vælg (Advanced Settings)
3. Vælg fanen **System**
4. Vælg (Min IR-fjernbetjening)

Indstillinger for Mine IR-fjernbetjeninger åbnes.

Figur 5.12 Mine IR-fjernbetjeninger

5. Vælg knappen (Vis flere valgmuligheder).
6. Vælg den anden IR-knap
7. Følg anvisningerne på skærmen.

5.4.3 Mobiltelefoni/Bluetooth®

5.4.3.1 Mobiltelefoni via Bluetooth® i I-Series og I-Series+

5.4.3.1.1 Forbind en Mobiltelefon

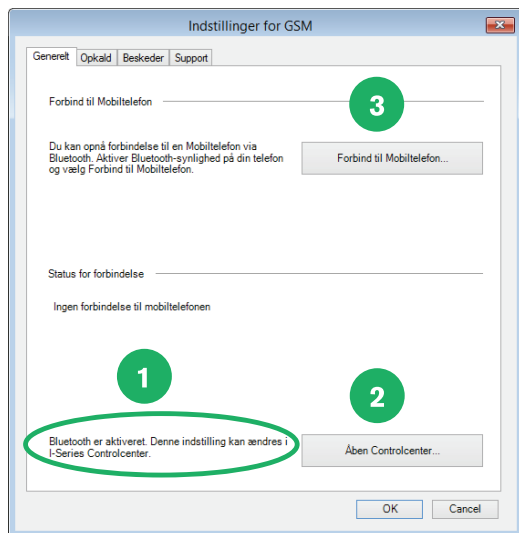
Følg disse trin:

1. Sørg for at Bluetooth® og synlighed er sat til "ON" "på mobiltelefonen.
2. Åbn Hurtigmenu.
For flere oplysninger se da 5.1 Hurtigmenu., side 24

3. Vælg (Advanced Settings)
4. Vælg fanen **Programmer**

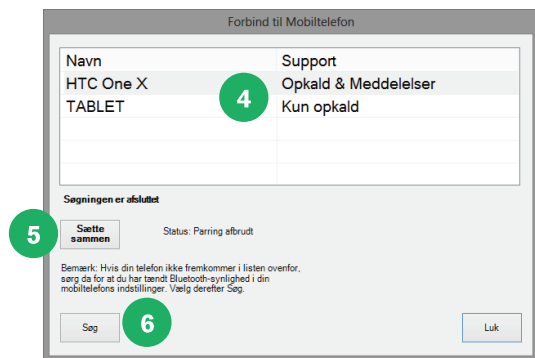

5. Vælg knappen (Mobiltelefon)

Figur 5.13 Mobiltelefon-indstillinger

6. Sørg for at Bluetooth® er aktiveret i fanen **Generelt**, se **1**.
- Hvis det ikke er, vælg da knappen **Åben Kontrolcenter...**, se **2** for at ændre indstillingerne i **I-Series Kontrolcenter**. For flere informationer om **I-Series Kontrolcenter**, se da Brugervejledningen til I-Series.
7. Vælg knappen **Forbind til Mobiltelefon...**, se **3**.

Figur 5.14 Forbind til Mobiltelefon

8. Vælg den mobiltelefon fra listen, som du ønsker at opnå forbindelse til, se **4** og tryk på knappen **Forbind**, se **5**.
- Hvis telefonen ikke er at finde på listen, så tjek trin 1 i denne liste og vælg knappen **Søg**, se **6**, for at søge efter mobiltelefonen igen.

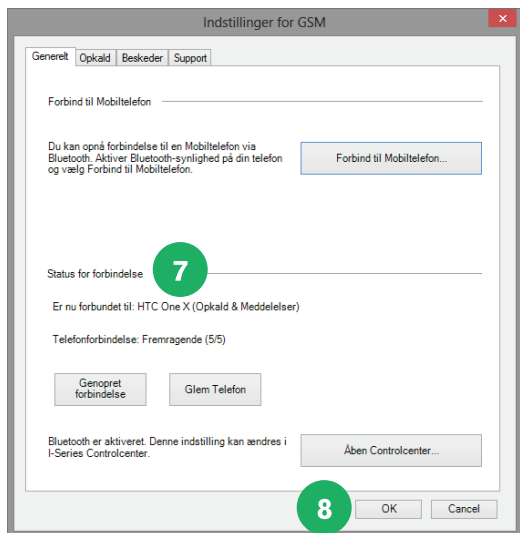

Både på din mobiltelefon og i et popup-vindue i Communicator vil du skulle tjekke og acceptere en parringskode ved at vælge **OK** på dem begge.

På mobiltelefonen skal du **acceptere** I-Series anmodning om at opnå forbindelse til dine meddelelser.

9. Sørg for at den valgte mobiltelefon vises under fanen **Generelt** under Forbindelsesstatus, se **7**.

10. Vælg knappen **OK**, se **8**, for at afslutte.

5.4.3.1.2 Gendan forbindelse til en mobiltelefon

Følg disse trin:

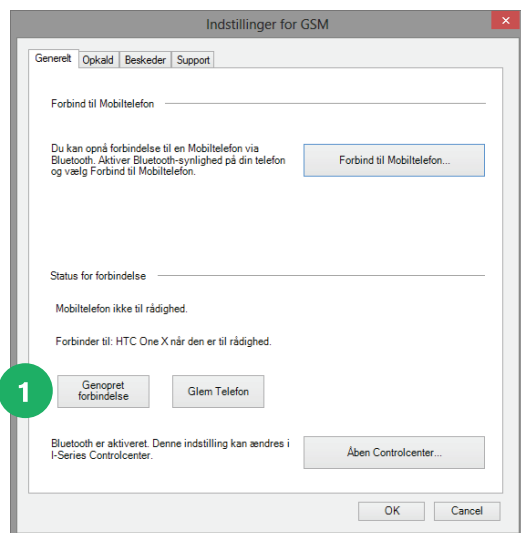
1. Sørg for at Bluetooth®-synlighed er sat til "ON" på mobiltelefonen.
2. Åbn Hurtigmenu.
For flere oplysninger se da *5.1 Hurtigmenu., side 24*

3. Vælg (Advanced Settings)
4. Vælg fanen **Programmer**

5. Vælg knappen (Mobiltelefon)

6. Vælg knappen **Forbind igen**, se

1

Figur 5.15 Gendan forbindelse til en mobiltelefon

5.4.3.1.3 Afbryd forbindelsen til en mobiltelefon

Følg disse trin:

1. Åbn Hurtigmenu.

For flere oplysninger se da 5.1 Hurtigmenu., side 24

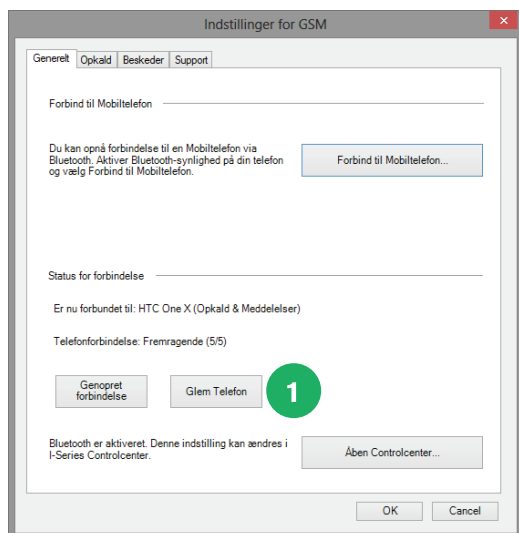
2. Vælg (Advanced Settings)

3. Vælg fanen **Programmer**

4. Vælg knappen (Mobiltelefon)

5. Vælg knappen **Glem Telefon** under fanen kaldet **Generelt**, se

1

Figur 5.16 Afbryd forbindelsen til en mobiltelefon

5.4.3.2 Indstillinger for mobiltelefoni/generel brug af Bluetooth®

5.4.3.2.1 Opkaldsindstillinger

For at redigere opkaldsindstillinger, følg da disse trin:

1. Åbn Hurtigmenu.
For flere oplysninger se da *5.1 Hurtigmenu., side 24*
2. Vælg (Advanced Settings)
3. Vælg fanen **Programmer**
4. Vælg knappen (Mobiltelefon)
5. Vælg fanen **Opkald.**

5.4.3.2.2 Indstillinger for meddelelser

For at redigere meddelelsesindstillinger, følg da disse trin:

1. Åbn Hurtigmenu.
For flere oplysninger se da *5.1 Hurtigmenu., side 24*
2. Vælg (Advanced Settings)
3. Vælg fanen **Programmer**
4. Vælg knappen (Mobiltelefon)
5. Vælg fanen **Meddelelse.**

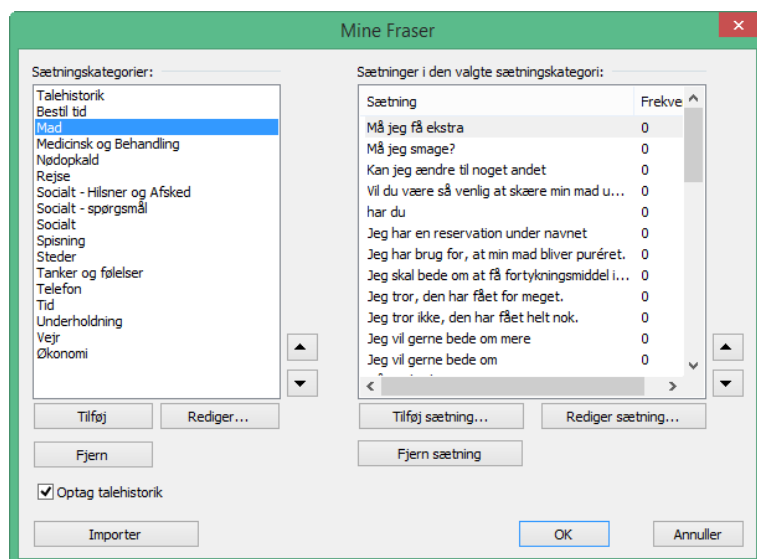
5.4.3.2.3 Optegnelse over kommunikation

For at begynde en optegnelse over al kommunikation med mobiltelefonen, følg da disse trin:

1. Åbn Hurtigmenu.
For flere oplysninger se da *5.1 Hurtigmenu., side 24*
2. Vælg (Advanced Settings)
3. Vælg fanen **Programmer**
4. Vælg knappen (Mobiltelefon)
5. Vælg fanen **Support**

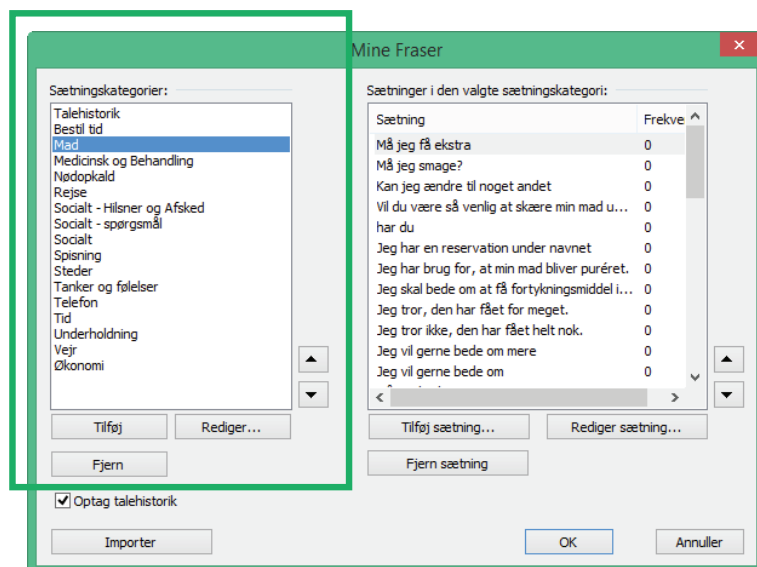
5.4.4 Mine sætninger

I Mine sætninger kan man administrere alle sætninger og gemt talehistorik.

Siden er delt op i to kolonner. Til venstre er sætningskategorier og til højre er alle sætningerne for hver kategori.

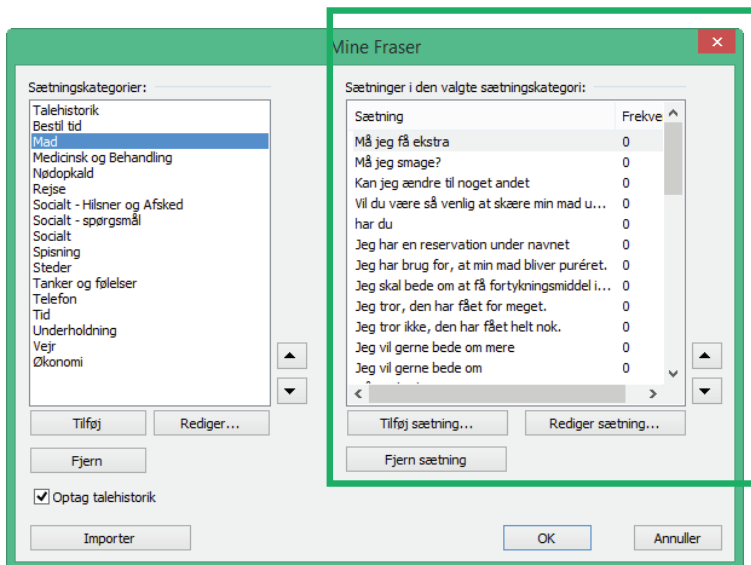
5.4.4.1 Kategorier

Vælg en af knapperne i venstre side for at:

- **Tilføj** — en ny kategori
- **Rediger** — en eksisterende kategori
- **Fjern** — en kategori

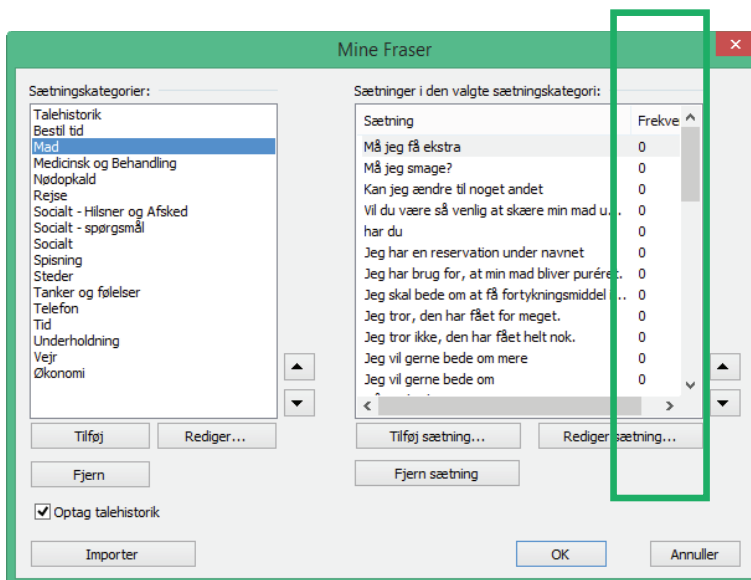
5.4.4.2 Sætninger

Vælg en af knapperne i højre side for at:

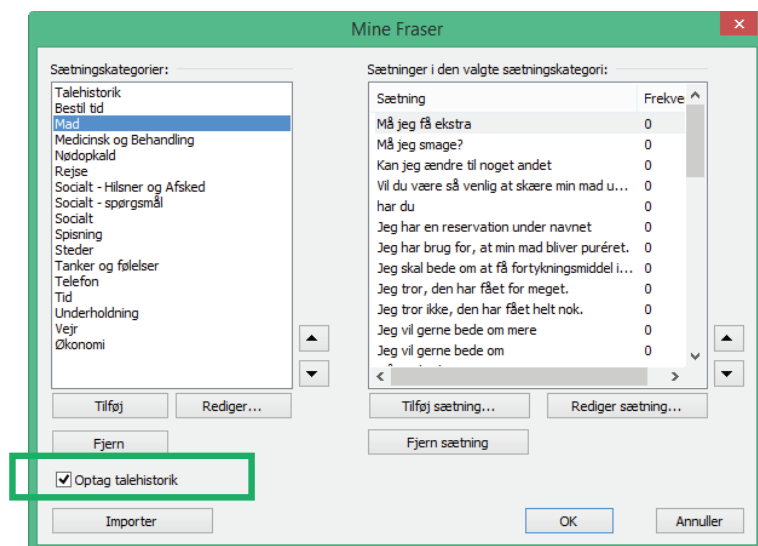
- **Tilføj** — en ny sætning
- **Rediger** — en eksisterende sætning
- **Fjern** — en sætning

Du kan også se, hvor ofte en sætning er blevet anvendt ved at kigge på kolonnen Hyppighed i højre side

5.4.4.3 Optag talehistorik

Optag talehistorik — Sæt kryds i feltet for at aktivere. Optag og gem dine samtaler, så du kan få nem og hurtig adgang til tidligere talte ord og sætninger.

5.5 Sikkerhedskopiering, import og eksport af sidesæt

5.5.1 Sikkerhedskopiering af sidesæt og data

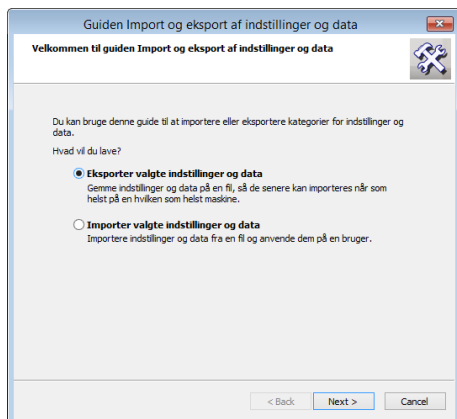
Det er **utroligt** vigtigt at lave en sikkerhedskopi af **tilpassede** sidesæt og brugerdata (kontaktpersoner, fraser, indstillinger osv.).

Husk at gøre dette regelmæssigt og hver gang du foretager ændringer i en brugers sidesæt. Det **sparer tid** og gemmer brugerens **personlige sider**, hvis de skal geninstalleres!

For at danne en sikkerhedskopi

1. Åbn Hurtigmenu.
For flere oplysninger se da 5.1 Hurtigmenu., side 24
2. Vælg (Advanced Settings)
3. Vælg fanen **Brugerindstillinger**.
4. Vælg knappen (Import/eksport), hvilket åbner en hjælpeguide.

5. Vælg **Eksporter valgte indstillinger og data**

6. Vælg **Næste**

7. Vælg **Standard-eksport**

En standardeksport er normalt tilstrækkelig og indsamler alle brugerens sidesæt, indstillinger, indspillede lyde, sætninger, kontaktpersoner, ordbøger og indstillinger for grammatik.

8. Vælg **Næste**

9. **Navngiv arkivet** – normalt brugerens navn.

10. Det er vigtig at vælge, hvor denne sikkerhedskopi skal **gemmes**. Det anbefales, at du gemmer den på **en anden computer**, en ekstern **USB-hukommelse** eller en **cd**. Så er den i sikkerhed og klar til at blive importeret, hvis det skulle blive nødvendigt.

5.5.2 Eksport af sidesæt og data

For at **eksportere** brugerens sider og indstillinger, så de kan bruges på en anden computer eller kommunikationsenhed, følg da trinene i 5.5.1 *Sikkerhedskopiering af sidesæt og data, side 47*.

Sørg for at gemme sikkerhedskopien på en USB-enhed.

5.5.3 Import af sidesæt og data

For at importere en sikkerhedskopi

1. Åbn Hurtigmenu.

For flere oplysninger se da 5.1 *Hurtigmenu*., side 24

2. Vælg (Advanced Settings)

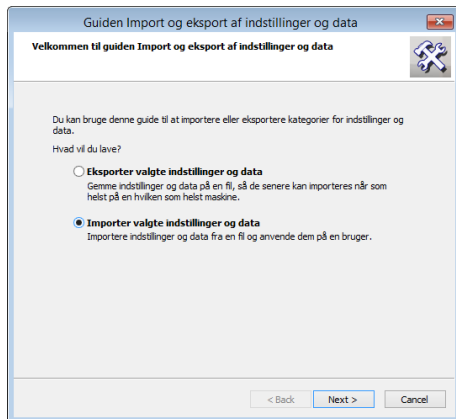
3. Vælg fanen **Brugerindstillinger**.

4. Vælg knappen (Import/eksport), hvilket åbner en hjælpeguide.

5. Vælg **Importér valgte indstillinger og data**

6. **Gennemse** til det sted, hvor filerne, der skal importeres, er gemt.
Filerne kan være lagret på den cd eller hukommelsesenhed, du har anvendt til at lagre dem på eller overføre dem med.
7. Vælg **Fuldstændig import**.
8. Du kan nu beslutte, hvilken **bruger** disse sidesæt og indstillinger skal anvendes for
- en eksisterende bruger
  - en ny bruger
9. Du kan skifte brugeren senere, hvis det bliver nødvendigt.

6 Redigerings-knap

Anvend værktøjet Redigerings-knap til hurtigt at ændre indholdet af en knap. For at ændre flere knapper på en gang eller for avanceret redigering, anvend da Redigeringsvisning. For flere oplysninger se da 7 Redigeringsvisning, side 52

For at ændre en knap på en side, følg disse trin:

1. Åbn Hurtigmenu.
For flere oplysninger se da 5.1 Hurtigmenu., side 24

2. Vælg knappen (Redigér knap).

Alle knapper, der kan redigeres, vil få en rød ramme om sig.

3. Vælg den knap, som skal ændres.
Værktøjet Rediger knap åbnes:

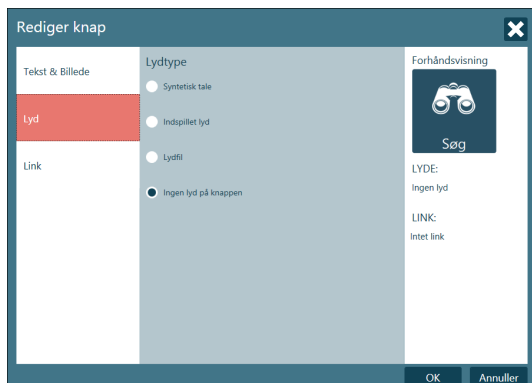

4. Det følgende kan foretages i fanen **Tekst & Billede**

- Ændr/tilføj knaptekst
- Billedsøgning

- For at tage et billede, vælg da knappen (Tag billede).
- For at søge efter et billede skal du vælge knappen (Søg i billeder).
- For at fjerne et billede skal du vælge knappen (Fjern billede).

5. Det følgende kan foretages i fanen **Lyd**

Indstilling af Lydtype

- Syntetisk tale

- For at ændre udtaler skal du vælge knappen (Alternative udtaler).

- For at lytte til en lyd vælg da knappen (Lyt).

- Indspillet lyd

- For at optage lyd, vælg da knappen (Optag lyd).

- For at lytte til en optaget lyd vælg da knappen (Lyt).

- Lydfil

- For at søge efter en ønsket lyd vælg da knappen (Søg efter lyd).

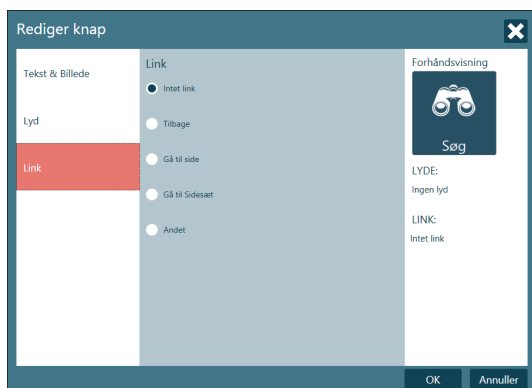
- Ingen lyd på knap

- Hvis der ikke ønskes lyd på knappen, vælg da muligheden **Ingen lyd på knap**

Indstilling af tekst, der skal udtales

- Vælg "Udtal tekst på knappen" for at få teksten på knappen udtalt
- Vælg "Udtal denne tekst:" og skriv den tekst, der skal udtales, når der trykkes på knappen.

6. Det følgende kan foretages i fanen **Link**

- Intet link

- Hvis et valg skal blive på den samme side / sidesæt, vælg da valgmuligheden **Intet link**

- Tilbage

- Hvis valg af denne knap skal tage brugeren tilbage til den forrige side / sidesæt, vælg da valgmuligheden **Tilbage**

- Gå til side

- For at gå til en side inden for samme sidesæt, vælg da valgmuligheden **Gå til side** og vælg hvilken side, der fortsættes til.

- Gå til sidesæt

- For at gå til et nyt sidesæt, vælg da **Gå til sidesæt** og vælg knappen (Søg efter sidesæt)

- Andet

- For at få adgang til flere linkmuligheder, vælg da valgmuligheden **Andet** og vælg en handling fra menuen.

7 Redigeringsvisning

Redigeringsvisning er programmets "**designtilstand**" hvor det er muligt at redigere eksisterende knapper og sider eller **oprette nye** sider. Knapperne udfører ingen handlinger og laver ingen lyde osv., når der trykkes på dem. Du kan ændre alle **indstillinger** i denne visning.

For adgang til redigeringsvisning

- Gå til Hurtigmenu, se 5.1 *Hurtigmenu*, side 24, og vælg knappen (Redigér Sidesæt).
- Tryk på tastene **Shift+F5** på et tastatur på samme tidspunkt.

Figur 7.1 Redigeringsvisning

1. Arbejdsområde eller redigeringsvindue : Der, hvor du designer/redigere dine sider.
2. Redigeringsværktøjer: Særlige værktøjer, der gør sidedesign enkelt. Du kan tilføje knapper, links, tekst billeder osv.
3. Sideliste: En forhåndsvisning af alle sider i sidesættet. Højreklik her for at få adgang til indstillingerne for siden.
4. Knapskabeloner: En liste af nyttige færdiglavede knapskabeloner.
5. Gitterværktøj: Anvend et automatisk gitterlayout for knapperne på siden.
6. Indstillinger for knapformattering: Her kan du ændre en knaps udseende – form, farve, kanter osv.
7. Menulinje: Disse menuer indeholder forskellige indstillinger og værktøjer.

For mere dybdegående information om Redigeringsvisning, se da dokumentet *Dan dine egne sidesæt* på www.TobiiDynavox.com eller www.myTobiiDynavox.com.

7.1 Redigering af en knap i redigeringsvisning

1. Sørg for at du er i redigeringsvisning?
2. Vælg den knap, du ønsker at ændre.
3. **Tekst, Billede** eller **Lysværktøj**.

Vælg

- (Tekst) værktøj til ændring af teksten.
- (Billede) værktøj til ændring af billedet.
- (Lyd) værktøj til ændring af lyden.

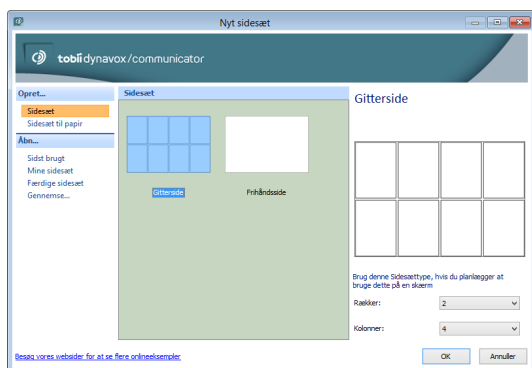
- Værktøj til at (ændre en knaps indhold)
Du kan ændre **knaptteksten**, **symbolet eller billedet**, og hvad knappen "**siger**", når der trykkes på den på et og samme sted.
4. Husk at kontrollere, **hvilket værktøj** der er valgt ved redigering af knapper. Hvis du vil klikke på en knap, skal du bruge værktøjet (Vælg værktøj), eller hvis du vil indtaste tekst, skal du bruge værktøjet Indsæt tekst .

7.2 Oprettelse af en ny side og tilføjelse af knapper

7.2.1 Oprettelse af et nyt sidesæt

Oprettelse af et sidesæt

1. Åbn Hurtigmenu.
For flere oplysninger se da 5.1 *Hurtigmenu.*, side 24
2. Vælg knappen (Opret nyt sidesæt) for at åbne dialogboksen **Nyt sidesæt**

Figur 7.2 Dialogboksen Nyt sidesæt

3. Vælg en af de følgende handlinger:
  - Opret...
    - Sidesæt
    - Sidesæt til papir
  - Åbn...
    - Sidst brugt
    - Mine sidesæt
    - Færdige sidesæt
    - Gennemse...

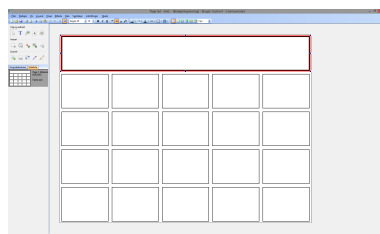
7.2.2 Oprettelse af nye knapper

I dialogboksen **Nyt sidesæt** kan brugeren vælge enten at oprette et gitter- eller et frihåndssidesæt til skærm eller udskrivning.

1. Sådan **tegner du dine egne** knapper: Vælg værktøjet (Indsæt knap), og tilføj knapper til din side ved at trække din mus diagonalt fra det øverste venstre hjørne til det nederste højre hjørne.
Klik og træk for at flytte eller omforme dem eller ændre størrelse.

Dette er kun muligt på frihåndssider. På gittersider angives knapperne indirekte, når antallet af rækker/kolonner fastsættes.

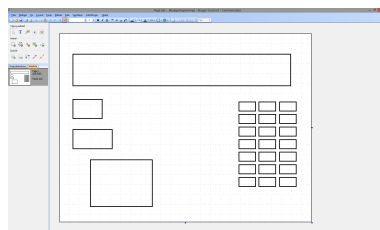

2. Sådan **opretter du et gitter** med knapper: Vælg værktøjet **Anvend gitter** på en tom side. Tilføj eller fjern rækker eller

kolonner ved at bruge de tilstødende ikoner.

3. Klik og træk disse knapper for at øge deres størrelse eller skifte placering.
Husk, at du også kan kopiere en knap fra en eksisterende side og indsætte den på din egen side!

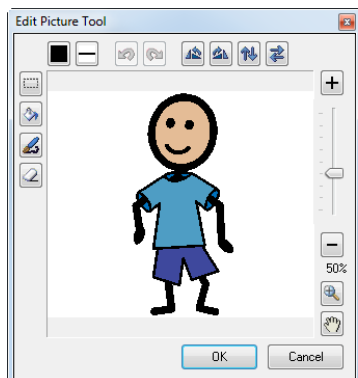
7.2.3 Tilføjelse af billeder/symboler, tekst eller lyde

Vælg din **knap** vha. værktøjet (Vælg) , og klik derefter på:

- (Indsæt tekst)
- Værktøjet søg efter og (Indsæt billeder)/symboler
- Værktøjet (Billedredigering)
- Ved at anvende (Billede) og/eller (Tekst) kan mere end et element tilføjes til en knap
- Eller få adgang til andre muligheder for **lyd/meddelelse**

7.2.4 Værktøjet Billedredigering

Med værktøjet **Billedredigering** er det nu muligt at ændre et symbol/billede f.eks.: tegn, skift farve, drej, osv.

7.2.5 Knapper – de grundlæggende funktioner

Du kan ændre knappens farve, kantbredde, form osv. ved hjælp af redigeringsikonerne

- Hvis du vil ændre **størrelsen** på en knap, skal du vælge knappen, og trække kanten til den ønskede størrelse.
- For at **flytte knapper**: på en **gitterside** skal du **trække** knappen til den ønskede nye position. Den **bytter automatisk plads** med den knap, der var der i forvejen. På en **frihåndsside** kan du frit flytte rundt på knapperne, men de bytter ikke automatisk pladser.
- Du kan lave knapper i næsten enhver **form** ved hjælp af værktøjet (Polygon). Vælg værktøjet, og klik på hvert punkt i den form, du vil lave.
- Det kan være nyttigt at have **skjulte knapper** (for at skjule en knap i stedet for at slette den) eller **knapper, der ikke kan vælges** (for at gøre synlige knapper utilgængelige). Knapper, der ikke kan vælges, udelukkes også fra scanningsgrupper. Højreklik på en knap, og vælg **Knap** og derefter enten **Skjult** eller **Kan ikke vælges**.
- Værktøjerne (Statisk tekst) og (Statiske billeder) er knapper, som automatisk **ikke kan vælges**. Disse knapper kan bruges til undervisningsformål eller dekorative formål.

7.2.6 Tilføjelse af en ny side til et sidesæt

Der er to måder, hvorpå man kan tilføje en ny side til et sidesæt

- Vælg **Side** i menuerne øverst på skærmen, og derefter **Ny side**.
- Højreklik på den eksisterende side i **Sideliste**, og vælg **Ny side**. Sider kan også duplikeres eller slettes her.

7.2.7 Gem dine sidesæt

Vælg **Filen** og derefter **Gem**. Hvis det er et nyt sidesæt, bliver du bedt om give sidesættet et **navn**. Du skal altid gemme det i den korrekte brugers mappe under **Mine sidesæt**. Som standard er brugernavnet Gæst, medmindre du har tilføjet flere brugere.

7.3 Meddelelsesvindue

Brugeren kan kombinere flere symboler og ord i sætninger i et **meddelelsesvindue**. Meddelelsesvinduet kan indeholde enten tekst- eller symbolmeddelelser (eller begge dele).

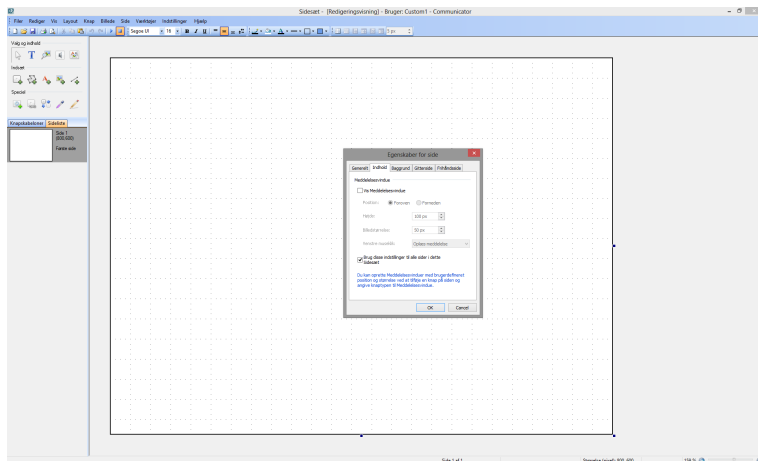
Du kan oprette et meddelelsesvindue på to måder:

- ved at anvende Egenskaber for side

- ved at oprette en knap i meddelelsesvinduet

7.3.1 Anvendelse af Egenskaber for side

1. Åbn den side, hvor du vil tilføje et meddelelsesvindue,
2. Vælg side
3. Vælg Egenskaber for side
4. Vælg fanen Indhold
5. Sæt flueben i kassen ved siden af "Vis meddelelsesvindue"

Der er flere nyttige indstillinger på denne fane for meddelelsesvinduet:

- **position** inklusiv (enten top eller bund af siden)
- **størrelse**
- **handlinger** for meddelelsesvinduet
- **størrelse af symboler** eller billeder i meddelelsesvinduet
- om disse indstillinger skal gælde for hver side i sidesættet.

7.3.2 Oprettelse af en knap i meddelelsesvinduet

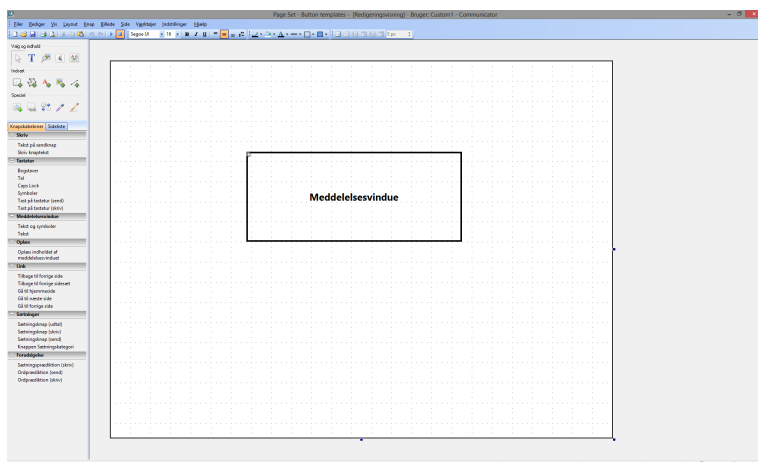
1. Åbn den side, hvor du vil tilføje et meddelelsesvindue

2. Indsæt en knap med værktøjet (Indsæt knap). Den kan have en hvilken som helst størrelse, form og position, som du vælger.
3. På fanen **Knapskabeloner** i afsnittet **Meddelelsesvindue** vil du se, at der findes færdige knapskabeloner.
4. Klik på din knap

- Vælg den ønskede indstilling på skabelonlisten – enten et meddelelsesvindue med **Tekst og Symbol** eller kun **Tekst**.

Knappen får automatisk en etiket og et lille "tandhjul" i øverste venstre hjørne for at vise, at den nu er et meddelelsesvindue.

7.3.3 Sådan får du det til at virke

Når du har oprettet et meddelelsesvindue, skal du kontrollere, at knapperne på din side ved, hvordan de skal "kommunikere" med meddelelsesvinduet. Vælg alle de knapper, der indeholder tekst eller symboler, som du vil sende til meddelelsesvinduet. Det er mest effektivt at vælge flere knapper på én gang (med almindelige Windows-musehandlinger og genvejstaster).

I afsnittet **Skriv** på fanen **Knapskabeloner** er der to færdige knapskabeloner. Vælg **Skriv knaptekst**. For at teste om de virker, skal du **trykke på F5** (for at gå til **Kør-visning**) og klikke på en knap.

For at gå tilbage til **redigeringsvisning**.

- Åbn Hurtigmenu.
For flere oplysninger se da *5.1 Hurtigmenu., side 24*

- Vælg knappen (Redigér sidesæt).

7.3.4 Sådan sender du en anden meddelelse til meddelelsesvinduet

Meddelelsesvinduet kan også skrive eller sige noget andet end det, der er synligt/skrevet på knappen. Du kan også vælge ikke at have tekst skrevet på knappen.

Sådan **ændrer du den tekst**, der sendes til meddelelsesvinduet:

- Vælg den knap, hvis meddelelse du vil ændre.

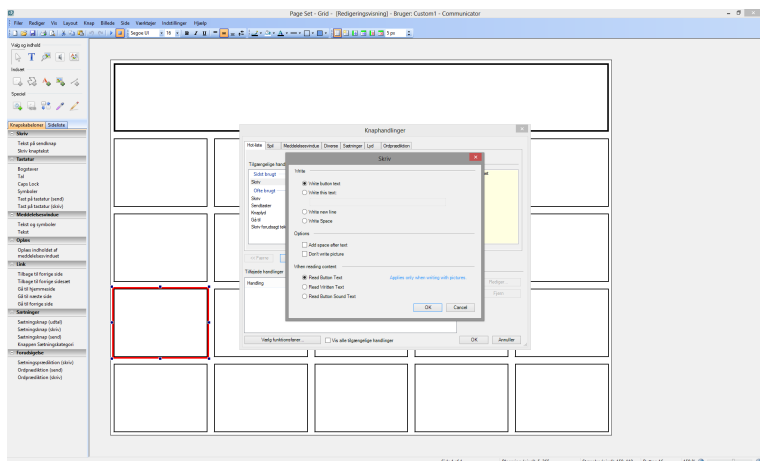
- Vælg værktøjet (Smarte knapper og handlinger).
- Vælg **Egenskaber** for at åbne knappens dialogboks **Skriv**.
Her kan du skrive den alternative tekst, som du vil sende til meddelelsesvinduet.
- Sådan ændrer du, hvad der oplæses: Vælg knappen, og brug værktøjet **Lyd**. Det ændrer, hvad der oplæses, når knappen aktiveres. Sådan ændrer du, hvad der siges af meddelelsesvinduet: Vælg knappen, og gå til egenskaber under **Skriv**, og vælg den pågældende indstilling under afsnittet "Ved læsning af indhold".

7.3.5 Redigering af indholdet af meddelelsesvinduet ...og meget mere.

Sådan opretter du knapper, der kan slette, oplæse, flytte markøren i en meddelelse osv.:

- Opret en ny knap.
- Højreklik på en ny knap

3. Vælg **Knaphandlinger**.
4. Vælg fanen **Meddelelsesvindue**.
Der er en liste over handlinger, du kan "tilføje" til knappen - prøv disse fantastiske valgmuligheder for at se, hvad de kan.
5. Vælg en handling for at se beskrivelsen af, hvad den gør.
6. Vælg **Tilføj**.

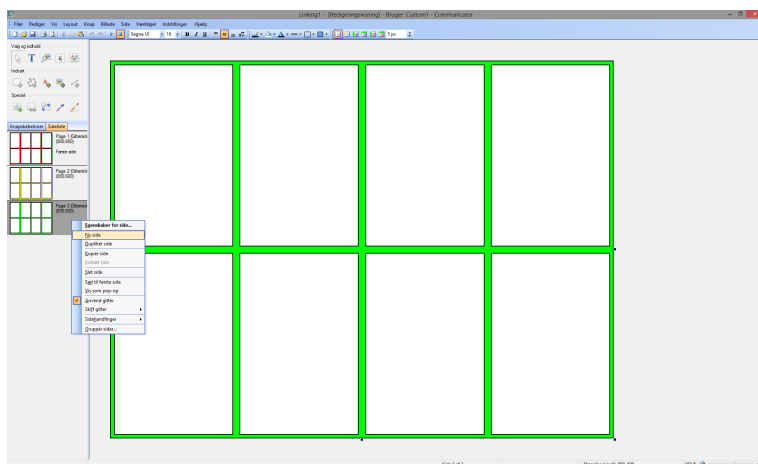

7.4 Navigering og link af sider

Hvis der er mere end én side i et sidesæt, og brugeren skal kunne gå fra den ene side til den næste, skal du bruge nogle knapper, der kan foretage disse sammenkædninger. For eksempel kan en knap, der hedder "Mad" linke til en side med brugerens foretrukne madvarer.

7.4.1 Oprettelse af en linkknap

1. Opret alle de sider, du vil linke til/fra, inden du begynder at tilføje links til knapper.

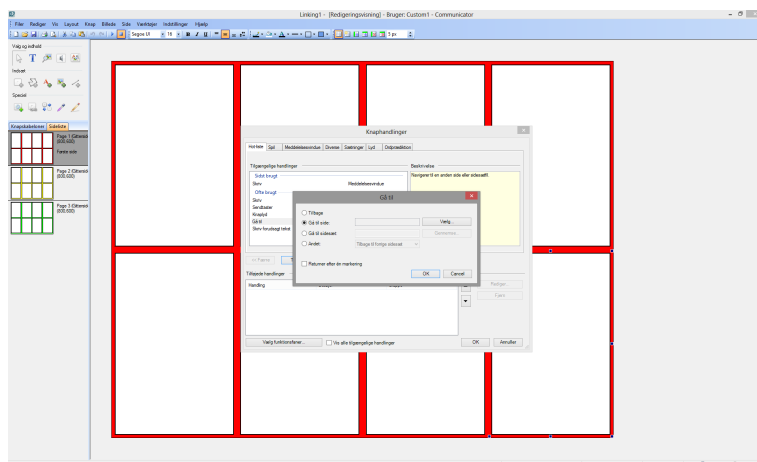
Nye sider kan tilføjes ved at højreklikke på siden i **Sidelite** til venstre for redigeringsvinduet og vælge **Ny side**.

2. Vælg den knap, du vil tilføje et link til

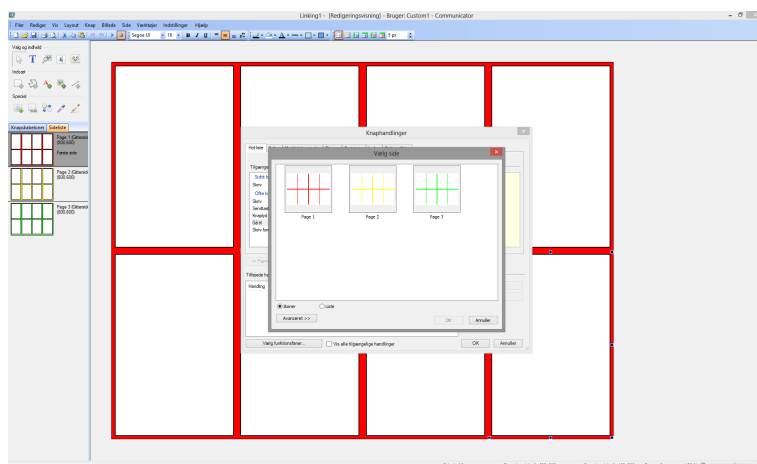
3. Vælg værktøjet (Tilføj links) eller højreklik på knappen
4. Vælg **Knaphandlinger**
5. Vælg fanen **Diverse**

6. Vælg valgmuligheden **Gå til**

7. Vælg knappen **Vælg...**

Hvis du vælger knappen **Vælg...**, åbnes et vindue, der viser alle siderne i **dette** Sidesæt, som du kan vælge fra

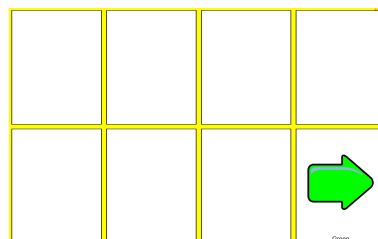
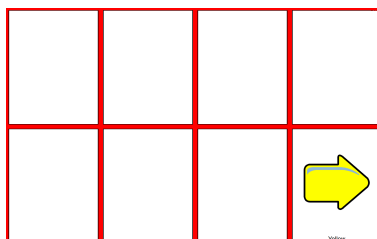
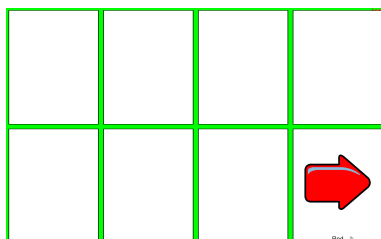

Husk, at der også er oprettet **Knapskabeloner** til nogle gængse links – se listen til venstre for redigeringsvinduet.

7.4.2 Principper for sammenkædning

Hvis linkknapperne placeres samme sted på hver side, hjælper det brugeren med at lære, hvor han/hun kan forvente, at navigationsknapperne er placeret. Du kan anbringe dem, så de ikke er i vejen, hvis en bruger er tilbøjelig til at vælge dem ved et uheld, eller på lettilgængelige steder, hvis en bruger ønsker at navigere ofte.

Linkknapper kan have præcist det **udseende**, du ønsker, men det kan være en hjælp at bruge et billede eller en tekst, der viser indholdet af næste side. Dette kan også gøres med **farvekodning**. For eksempel kan en blå linkknapp linke til en side med blå baggrund osv.

7.4.3 Oprettelse af links til andre sidesæt

Du kan oprette links til et andet **sidesæt** i stedet for bare en anden side i **samme** sidesæt. For eksempel kan en bruger have en "hjemmeside" med links til et kommunikationssidesæt, en spilleside, en fjernbetjening m.m.

Gældende for ethvert link

1. Vælg den knap, du vil tilføje et link til

2. Vælg værktøjet (Tilføj links).

3. Vælg **Gå til sidesæt**

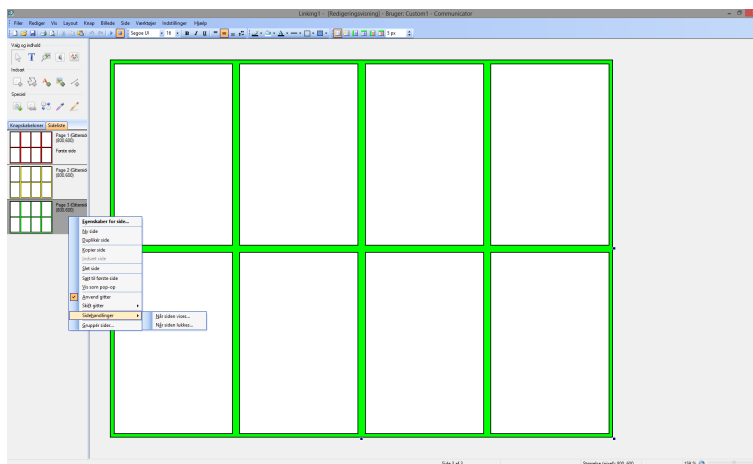
4. Vælg **Gennemse** hen til den side, du gerne vil lave et link til

5. Vælg et af de færdiglavede sidesæt eller et af dine egne, hvis du har lavet dine egne sidesæt, Dine egne sidesæt vil som regel ligge i mappen **Mine sidesæt**.

7.4.4 Handlinger, når en side åbnes eller lukkes

Det kan være, at du vil have, at der skal foregå en handling, når en side åbnes eller lukkes. For eksempel ønsker du måske at stoppe eventuelle lyde, som er blevet afspillet, når en bruger forlader den aktuelle side.

1. **Højreklik** på siden i **sidelisten** til venstre for redigeringsvinduet
2. Vælg **Sidehandlinger**
3. Vælg
  - **Sideåbningshandlinger**
  - **Sidelukningshandlinger**

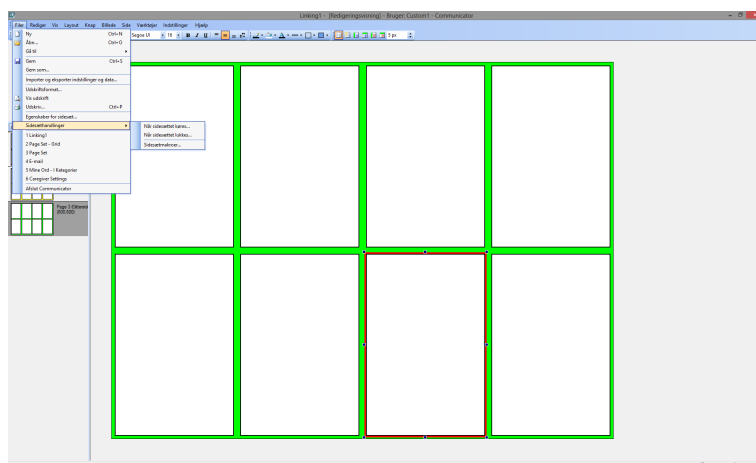
I dette eksempel

4. Vælg **Sidelukningshandlinger**
5. Vælg fanen **Lyd**
6. Vælg **Stop afspilning**
7. Vælg **Tilføj**.
Hver gang denne side lukkes (dvs. når en knap linker væk fra denne side), stopper afspilningen af eventuelle lyde.
8. Vælg **OK**

7.4.5 Handlinger, når et sidesæt åbnes eller lukkes

Ligesom i 7.4.4 *Handlinger, når en side åbnes eller lukkes*, side 60 ønsker du måske, at der skal foretages en handling, når et nyt sidesæt åbnes eller lukkes. For eksempel ønsker du måske at fjerne eventuelle slettede meddelelser, hver gang en bruger lukker et SMS-sidesæt.

1. Vælg **Fil**
2. Vælg **Sidesæthandlinger**
3. Vælg
  - **Rediger åbnehandlinger for sidesæt**
  - **Rediger lukkehandlinger for sidesæt**

I dette eksempel

4. Vælg **Sidelukningshandlinger**
5. Vælg fanen **Mobiltelefon**
6. Vælg **Ryd slettede meddelelser**
7. Vælg **Tilføj**.
8. Vælg **OK**

7.5 Knaphandlinger, smarte knapper og knapskabeloner

Når du kender de forskellige knaptyper og ved, hvordan du skal redigere eller oprette knapper, får du mest ud af Communicator 5 og programmets muligheder! Når du har oprettet en ny knap, får du her en forklaring på, hvordan du skal få den til at UDFØRE forskellige handlinger.

7.5.1 Knaphandlinger

Når du vil have en knap til at udføre en **hvilken som helst** handling, så som at skrive eller oplæse en meddelelse, hoppe til en anden side, starte et andet program eller noget andet, foretages dette almindeligvis ved at tilføje en **handling** til knappen.

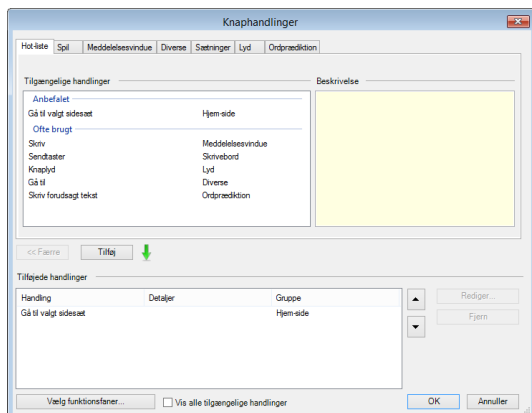
1. Højreklik på din knap
2. Vælg **Knaphandlinger**, hvilket åbner et vindue med alle tilgængelige knaphandlinger. Giv dig tid til at se de forskellige faner og nogle af de handlinger, en knap kan udføre!
For eksempel kan en knap reducere computerens lydstyrke.
3. Vælg fanen **Musikafspiller**.
4. Vælg **Lydstyrke**.

Forklaringen af handlingen er til højre.

5. Vælg **Tilføj**.

Der åbnes et vindue, hvor du kan beslutte, hvor meget du vil øge eller reducere lydstyrken.

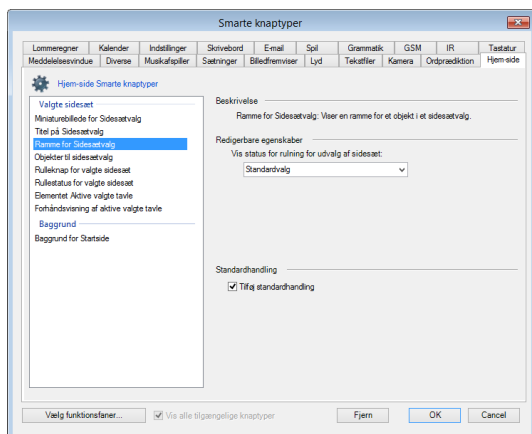
Du kan **tilføje flere forskellige handlinger** til samme knap og bestemme i hvilken **rækkefølge**, de skal foregå ved at bruge pil op eller pil ned til højre for vinduet Tilføjede handlinger.

7.5.2 Smarte knapper

Smarte knapper er de knapper, der er forprogrammerede med **yderligere egenskaber**. Hvis du for eksempel spiller spillet Find par, kan du oprette en knap, som **allerede** ved, hvordan den skal kontrollere, om to matchende knapper blev valgt efter hinanden.

Dette gøres ved at bruge de færdige smarte knapper, hvoraf én er en knap til "Find par-element".

1. Sådan oprettes en ny smart knap:
  - Højreklik på en knap og vælg **Smart knaptype**
  - Vælg din knap og dernæst værktøjet (Smarte knapper og handlinger) og vælg dernæst **Skift**.
2. Vælg fanen **Spil**
3. Vælg **Find par-element**.

4. Vælg **OK**
Din knap er nu en Smart knap – den indeholder en masse information, men er meget nem at oprette!

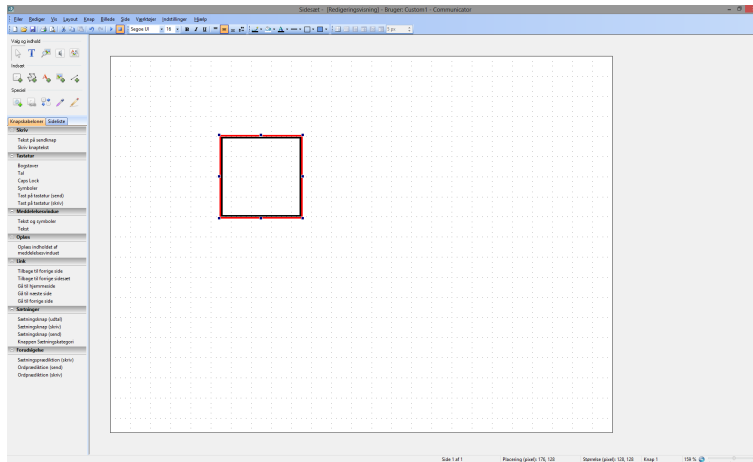
Giv dig tid til at se de forskellige faner og nogle af de Smarte knapper, du kan oprette!

7.5.3 Knapskabeloner

Nogle af de oftest anvendte **knap handlinger** og **smarte knapper** er **færdiglavede** til dig og er tilgængelige i listen over Knapskabeloner

For at bruge en knapskabelon

1. Vælg din knap og sørg for, at værktøjet (Vælg) er aktiveret, inden du vælger din knap.
2. I listen over **Knapskabeloner**

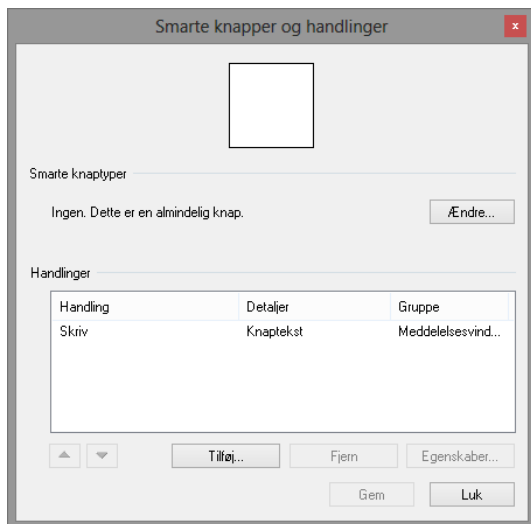
Vælg den skabelon, du vil anvende (f.eks. *Skriv knaptekst – hvilket sender tekst til et meddelelsesvindue*).

Mange af disse skabeloner tilføjer en etiket til din knap for at vise, hvilket valg du har foretaget.

3. For at tilpasse eventuelle egenskaber (for eksempel om teksten på knappen eller en anden meddelelse skal sendes til meddelelsesvinduet), skal du dobbeltklikke på knappen
4. Vælg den handling, du har anvendt
5. Vælg **Egenskaber**.

Hvis der er egenskaber her, som kan tilpasses, åbnes et yderligere vindue med flere indstillinger.

7.6 Danne hotspots

Når der dannes hotspots, oprettes der knapper omkring områder af interesse i et foto. Disse knapper kan formes som elementerne i billedet. Når disse knapper vælges, kan en meddelelse afspilles. Dette er en fremragende måde at gøre billeder, album eller fortællinger levende.

1. Opret en ny side og vælg **Frihåndsside til lærred**.
2. Vælg fanen **Side / Sideegenskaber / Baggrund**.
3. **Gennemse til det foto**, du ønsker at bruge. Når du har valgt dit foto, bliver det en baggrund, som du nu kan placere billeder på.
4. Vælg værktøjet **Polygon**, og "tegn" dernæst rundt om interessante genstande på fotoet. Klik på adskillige punkter rundt om hver genstand for at danne den ønskede knapform. Dobbeltklik for at fuldføre formen.
5. For at gøre knapper **gennemsigtige** og se genstanden på fotoet, skal du gå til værktøjet **Knapudseende** og vælge **Gennemsigtig** ved baggrundsfarven. Med dette værktøj kan du også ændre bredde og farve af kanten.
6. For at tilføje en **meddelelse** til en knap skal du først **vælge knappen**, du ønsker skal sige en meddelelse. Dernæst vælges værktøjet **Lyd**.
7. Her kan du vælge at bruge **Syntetisk tale**, en **Optaget lyd** eller en **Lydfil**. Du kan også administrere filer med optaget lyd og indstillinger for **Auditive prompts** herfra.

Hvis du vælger **Syntetisk tale**, vil den tekst, der står på knappen, blive udtalt. Alternative kan du indtaste en anden **meddelelse** ved at sætte flueben ved **Udtal denne tekst**, og så skrive din egen meddelelse. Hvis du vælger **Optaget lyd**, vil Tobii Communicator søge efter en optaget lyd, der hedder det samme som teksten på knappen. Hvis der ikke findes en lyd, der passer til teksten, kan den anvende syntetisk tale, hvilket vælges ved at markere kassen med et flueben.

Du kan også **gennemse** hen til den lydfil, du gerne vil have knappen skal afspille.

8. For at danne endnu en side skal du gå til **Side / Ny side**.
9. Gentag trin **2 og 3** for at tilføje et andet billede til baggrunden.
10. Gentag trin **4 til 7** for at tilføje knapper, meddelelser og lyd.
11. Gentag trin 8 for at tilføje flere sider til sidesættet.
12. **Vend tilbage** til den første side, og **opret en knap**, som danner et link til den anden side. I dette eksempel er det en grøn pileformet knap, der indikerer, den vil **gå** til en ny side.
13. Vælg den nye knap og dernæst værktøjet Link / Gå til **Side / Vælg**, vælg den anden side, og vælg dernæst **OK**. På den anden side skal du lave en knap, der vender tilbage til den første side. Du kan kopiere link-knappen, og indsætte den på den anden side. Nu bør denne knap danne et link til den første side.
For mere information om Navigering og Links mellem sider se da *7.4 Navigering og link af sider, side 58*.
14. For at **Gemme** ændringer skal du vælge **Fil / Gem som** eller ikonet for Gem. Du vil som regel blive bedt om at gemme siden i **Mine sidesæt**. Hvis du gemmer dine sidesæt her, vil de fremkomme under fanen Mine sidesæt i fanen Se færdiglavede **Sider** på Velkomstsiden.

Copyright © Tobii AB (offentlig). Illustrationer og specifikationer svarer ikke nødvendigvis til produkter og serviceydelser på de enkelte lokale markeder. Ret til ændring af tekniske specifikationer uden forudgående varsel forbeholdes. Alle andre varemærker tilhører deres respektive ejere.

Support til din Tobii Dynavox enhed

Få hjælp på internettet

Se den produkt-specifikke support-side for din Tobii Dynavox enhed. Den indeholder opdaterede information omkring problemstillinger samt tips og tricks angående produktet. Find vores support-sider på hjemmesiden: www.TobiiDynavox.com eller www.myTobiiDynavox.com.

Kontakt din salgsrepræsentant eller forhandler.

Hvis du har spørgsmål angående dit produkt, så kontakt din lokale Tobii Dynavox-forhandler eller salgsrepræsentant for hjælp. De kender din personlige opsætning bedst og kan bedst hjælpe dig med tips og produkttræning. For kontaktoplysninger, besøg da www.TobiiDynavox.com/contact